

— Izhaja ob 4. zjutraj. —
Stane mesečno Din 45.—; za in-
terestno Din 40.—; za naročnike.
— Oglas po tarifi.
— Uredništvo:
Ljubljana, Knašova ulica št. 5. g/l.
Telefon št. 5075 in 5084; pomoči tudi
št. 5034.
Rekopis se ne vračaja.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišče: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 5036.

Ispraviteljski oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 5028.

Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem čeku, zavezu: Ljub-
ljana št. 11.443 — Praha čisto 78.180,
Wien, Nr. 105.441.

Ljubljana, 11. novembra.
Jutri praznujemo sedmo obletnico
našega črnega dneva. Onega nesrečnega
dneva, ko se je v Rapallu podpisala
pogodba, s katero si je Italija prisvojila
slovensko Primorje in Istro ter kose
Dalmacije.

Je to dan našega neuspeha, ali ven-
dar ne našega poraza. Italija si je po-
stavila svoje vzhodne meje sredi našega
kompaktnega narodnega teritorija
ter ločila od nas nad pol milijona ro-
jakov. Storila je to na osnovi pravice
pesti, v času ko smo si šele gradili
svojo hišo, državo, in ko sploh nismo
mogli misliti na učinkovito obrambo.
Juristi bi to imenovali rop in tudi za
politiko je vsekakor taka označba naj-
umestnejša. Naša nacionalna vest Ra-
palla, kjer smo morali podpisati svojo
kapitulacijo, nikdar ni smatrala druga-
če. Zato se onega novemberskega dne
iz 1. 1920. vedno spominjamo s prav
posebnimi občutki, ki so za nas turobni,
nikakor pa ne obupni. Tudi mala
Srbija je 1. 1909. izrekla svojo kapitulacijo
pred vso Evropo, ko je vnani minister
Milovanović izjavil v skupščini,
da z aneksijo Bosne in Hercegovine
niso prizadete njene aspiracije. In deset
let na to so v istih dveh deželah vibrirale
srbske zastave, Avstro-Ogrska pa se je
iz svojega oholega napuha sesula v nič
prav tako kot pravica njene močnejše
pesti.

Zato nas navdaja neko suvereno opti-
mistično razpoloženje ob času rapall-
ske obletnice. Morda je v nas preveč
žive in zdrave nacionalne energije, da
bi se ustavili na pesimističnih refleksijah,
ki jih budi v nas dan na dan strašne
vesti o neprestano naraščajočem
terorju fašističnih državnih oblasti
proti našemu živju onstran meja. Tam
na oni strani je Italija sistematično na
delu, da uniči popolnoma naš narod ob
Soči in Vipavi, na Krasu in v Istri ter
na obalah našega Jadrana, ali tudi to
nas ne prepreča, da bi bila naša situacija
obupna. Mi zaupamo vase in naša
vera gre tako visoko, da preplavi vse
drugo, kar nas tišči ob tleh.

Letos stopa rapallska obletnica pred
nas še v prav posebnih okoliščinah. Ita-
lija je postala oni faktor, ki pomaga v
zelo izdatni meri pospeševati našo no-
tranjo konsolidacijo in vnanjopolitično
ojačanje. Prva leta po Rapallu so Ita-
lijani koketirali z načrtom, da bodo ločili
Srbe od Hrvatov in Slovencev, ki smo
najbolj direktno prizadeti spričo nasilnih
meja na Triglavu in Snežniku. Misli-
li so, da bodo Srbi, ki so bil v svojih
nacionalnih aspiracijah najbolj saturirani,
paktirali z njimi kljub temu, da se
slovenski in hrvaški sorojaki tretirajo
približno tako kot beduini v Libiji. Ali
ko so videli, da je srbsko-hrvaško-slo-
venska enotnost krepkejša nego so si
mislili, so pričeli z represalijami. Skle-
nili so v Tirani pakt s siromašno Alba-
nijo ter jo za denarje, ki gredo v blagaj-
no Ahmedove vlade, prisilili v vazalno
odvisnost, ki naj služi kot baza za
ofenzivo zoper Jugoslavijo. S tem pa so
v živo zadeli naš srbski del državnega
naroda in na ta način ujediniili najin-
tenzivne vse SHS zoper imperijalistični
šovinizem tretjega Rima. Danes je
notranja fronta v Jugoslaviji zoper Ita-
lijo enotnejša in krepkejša nego kdaj-
koli in sedmi spomin Rapalla praznuje-
mo v Ljubljani in Zagrebu s prav istimi
občutki kot v Beogradu.

V svoji oholi megalomaniji prezira
Italija sleherne pomisleke glede nacio-
nalne, glede kulturne etike in medna-
rodne prava. V Sofiji je dobil italijan-
ski fašizem lepo lekcijo, ki jo morda
danes bagatelizira, ki pa je pred kul-
turnim svetom mnogo večjega pome-
na nego si mislijo v Rimu. Tudi Nemci
so nekaj prezirali moralni odpor, ki
ga je kazal ves svet proti njihovi oho-
losti, nasilnosti in gospodstvaželnosti;
v dobi 1914—1918. se je to nad vsem
nemškimi narodom bridko maščevalo.
Italija naj kar še nadalje posnema
nemški predvojni vzgled.

V vnani politiki je Italija v strem-
ljenju izolirati nas pokazala izredne
simpatije za madžarske iredentistične
težnje, ali prav s tem je doživela ve-
lik neuspeh, ker je popolnoma odbila od
sebe Rumunijo in s tem bistveno utr-
dila Malo antanto. Sedaj podpira makedo-
nstvujušče in mora s tem odvrti od
sebe simpatije vseh, ki jim je za
resnično pomirjenje na Balkanu.

In naposled je italijanska nestrpnost
pomagala poglobiti sodelovanje med
Francijo in Jugoslavijo v toliki meri,
da je vsa Evropa danes podpisano pri-
jateljsko pogodbo registrirala kot ita-
lijanski neuspeh. Ipak ni tako lahko izo-
lirati nas, kakor se je nadejala ohola
rimska gospoda.

Vse to so posledice Rapalla. Italija
ga nam je vsilila, ali barbarski rop se
maščuje nad krivičnikom. Bilanca nacio-
nalne borbe našega življa onstran me-
ja je strahotna, ali naša celotna nacio-
nalna bilanca odpira v bodočnost svet-
le perspektive, perspektive, ki nam za-
gotavljajo, da bomo praznovali nekoč
rapallski dan samo še kot hude sanje
daljnje preteklosti.

Pariška pogodba podpisana

Pogodba zasleduje konsolidacijo evropskega miru

Včeraj popoldne ob 5. uri sta podpisala Briand in dr. Marinković prijateljsko in arbitražno pogodbo. — Soglasnost nazirani Pariza in Beograda. — Oba državnika izražata željo po slični pogodbi tudi z Italijo. — V kratkem se podpisše tudi francosko-jugoslovenska trgovinska pogodba

Pariz, 11. novembra (hsp.). V veliki
slavnostni dvorani Quai d'Orsay sta
danes ob 17. uri Briand in dr. Marinko-
vić podpisala prijateljsko in arbitražno
pogodbo med Francijo in Jugoslavijo.
Svečanemu podpisu pakta sta prisot-
stvovala Berthelot in jugoslovanski po-
slanik dr. Spalajković.

Po podpisu je bil izdan komunike, ki
ugotavlja soglasnost naziranj obeh
vlad.

Po izvršeni ceremoniji sta sprejela
oba zunanja ministra novinarje. Briand
je izjavil, da pogodba ne vsebuje nika-
ke osti proti kateremukoli narodu in
da stremi le po miru. Ravno kar podpi-
sani pakt vsebuje vse možnosti, da
konsolidira položaj, ki so ga ustvarile
mirovne pogodbe. Stilizacija pakta je
popolnoma v smislu in duhu pakta Dru-
štva narodov in potrjuje staro prija-
telstvo med obema državama. Končno
je Briand izrazil upanje, da bodo v
kratkem sklenjene slične pogodbe tudi
med Jugoslavijo in drugim državami.
Po ratifikaciji pakta bo njegovo bese-
dilo sporočeno Društvu narodov, nakar
se bo mogel vsak prepričati, da so raz-
ne fantastične informacije o njem po-
polnoma izmišljene. Vsi členi pogodbe

se strogo ujemajo z okvirjem Društva
narodov.

Jugoslovanski zunanji minister dok-
tor Marinković je izjavil, da je bila vla-
da v Rimu vedno točno informirana o
pogajanjih med Francijo in Jugoslavijo.
Dr. Marinković se je pridružil Briand-
ovi želji, naj bi prišlo do podobne po-
godbe tudi z Italijo.

Kakor se izve, bo v kratkem podpisa-
na tudi francosko-jugoslovenska trgo-
vinska pogodba.

Dopoldne je ministrski predsednik
Poincaré sprejel zunanjega ministra
dr. Marinkovića, s katerim je imel dalj-
ši razgovor.

Popoldne pa je jugoslovanski poslan-
nik pripravil obed na čast dr. Marinko-
viću in njegovi soprogi. Obedu se je
udeležil tudi zunanji minister Briand.

Pariz, 11. novembra. P. Dopoldne ob
11. so jugoslovanski zunanji minister
dr. Marinković, poslanik Spalajković in
šef kabineta Belinović z ostalim
osebom poslaništva prisostvovali pro-
slavi obletnice premirja. Dr. Marinko-
vić je v imenu svoje države položil vene-
c na grob francoskega neznanega
junaka.

Grčija za prijateljski pakt s Francijo

Važna izjava grškega poslanika v Parizu

Beograd, 12. novembra. p. «Pravda»
poroča iz Pariza, da je imel njen do-
pisnik razgovor z grškim poslanikom
v Parizu Politisom, ki je imel daljši
razgovor z zunanjim ministrom dr. Ma-
rinkovićem. Poslanik Politis je izjavil,
da se smatra za starega prijatelja
dr. Marinkovića in da goji iskreno

željo, naj bi se čimprej obnovilo poli-
tično zveze med Grčijo in našo državo.
Grška vlada dela za ustvaritev prija-
teljskega pakta med Francijo in Grčijo.
Poslanik Politis je izjavil, da o tem
vprašanju sicer še ni razgovarjal z
Briandom, vendar pa želi grška vlada,
da bi se ta pakt čimprej sklenil.

Bolgarski in rumunski glasovi o pariškem paktu

V Sofiji so očitno vznemirjeni. — Zadovoljstvo v Bukarešti

Sofija, 11. novembra. r. «Utro» pripisuje
jugoslovansko-francoskemu paktu mnogo
več bojevitosti, kakor pa miroljubnosti. Sma-
tra, da bi drugače ne imel smisla, ker sploš-
ni vojni interesi tesno vežejo obe državi
in ni potrebe, da se še s posebno pogodbo
ugotavlja prijateljstvo. List trdi, da je
osnovna misel pogodbe v tem, da je treba
za vsako ceno obvarovati podpisane enpra-
vične pogodbe. — «Slobodna duša»
trdi, da se tiče pakti tudi interesov bolgar-
skega naroda, ker teži predvsem za ovekove-
čenje neuliskne meje med Bolgarijo in Ju-
goslavijo, dasi je znano, da so bile te meje
začetane na račun zmage antante. Nadalje
smatra, da bo ta pakt še bolj ojačil odpo-
rnost Srbov napram manjšinam v Makedoniji.
Predvsem naglašala list, da bo pakt nepri-

jazno sprejel v Italiji, ker je naperjen proti
interesom Albanije, za katero neodvisnost
je Italija dala svoj podpis.

Bukarešta, 11. novembra. d. Listi pozdrav-
ljajo z veseljem sklenitev jugoslovansko-
francoske pogodbe. «Adeverul» meni,
da bo medsebojno osiguranje teritorialne
integritete med Francijo in Jugoslavijo
opomnilo Mussolinija k večji previdnosti in
da bo ta pakt zapreka za aspiracije proti
vzhodu in na druge strani. — «Lupta»
povdarja, da običuje Italija v zadnjem času
nerazumljivo obnašanje. Mesto da bi s svo-
jimi zavezniki skupno delala na zavarova-
nju miru in teritorialnega statusa quo, pa
iše prijateljstva Madžarske in se približuje
Bolgariji.

Bolgarska opozicija zahteva vlado narodne koncentracije

Sofija, 11. novembra. r. Pod naslovom
«Ljapčev, Cankov, Burov» piše «Utro»:
Parlamentarna skupina Demokratskega
zgovora je v večini za široko rekonstrukcijo
vlade. Večji del sedanjih ministrov bi imel
izpusti iz vlade, v katero bi vstopile druge
uglednejše osebe iz zgovora. 9. t. m. so se
sestali Cankov, Ljapčev in Burov ter se po-
svetovali o aktualnih vprašanjih. Pretresala
so se važna stranka ka vprašanja, ureditev
višjih transkričnih instanc in odprava ne-
sposobnosti v organizacijah in upravnih
korporacijah. Po svetovanju se bo nadalje-
valo do končne rešitve važnih političnih
in državnih problemov.

Opozicija je mnenja, da zgovor ne more
več ostati na oblasti. Večina njenih pred-
stavnikov izraža začudenje, zakaj Ljapčev
vara narod in svojo okolico z rekonstruk-
cijo ter ne predloži kralju ostavke vsega
kabineta in ne nasvetuje drugim faktorjem
široko nacionalnih koncentracij, ki bi naj-
bolje odgovarjala sedanjemu mednarodnemu
in notranjemu položaju v državi.

Italijanska pomorska razstava

Sušak, 11. novembra. n. Danes so razni
reški krogi prejeli poziv iz Rima, naj pri-
pravijo material za pomorsko razstavo, ki
se bo vršila meseca decembra v Rimu. Reka
bo poslala na to razstavo ves zgodovinski
material od 30. oktobra 1918. do danes.

ROJAKI!

Vsi do zadnjega na

protestni shod

proti Italijanskemu nasilju!

Shod se vrši jutri, v nedeljo, ob 11. uri
dopoldne v veliki dvorani hotela Union.

Govorijo zastopniki političnih strank
gg.: dr. Puc, dr. Rožič, Sanein in
Tavčar.

VSI NA SHOD!

Jugoslovenska Matica.

Odgoditev Narodne skupščine

Včerajnja seja je trajala komaj dve uri in je bila izpolnjena z
raznimi nujnimi predlogi. — Skupščinsko zasedanje je bilo nato
za nedoločen čas odgodoeno

Beograd, 11. novembra. r. Danes je bila
Narodna skupščina odgodoena na nedoločen
čas ter bo prihodnja seja sklicana pismeno.
Bržkone bo sklicana za 20. t. m., ko mora
vlada v zakonskem roku predložiti skupšči-
ni državni proračun. Vlada je skušala od-
goditi seja ad infinitum na ta način, da bi
državni proračun predložila direktno fi-
nančnemu odboru. Samostojni demokrati
so posredovali pri predsedniku Narodne
skupščine dr. Periću in mu dokazovali, da
se mora po poslovniku proračun vsekakor
predložiti plenumu Narodne skupščine, ki
ga nato šele odkaže finančnemu odboru.
Radi tega je morala vlada odstopiti od
svoje namere. Zato se bo Narodna skup-
ščina bržkone sestala 20. novembra, ko mora
vlada predložiti novi državni proračun.

Seja Narodne skupščine se je pričela ob
9.30. Najprej je bil prečitan ukaz, s kate-
rim se postavlja prosvetni minister dr. Ko-
sta Kumanudi za namestnika zunanjemu
ministru dr. Marinkoviću, nato pa so bila
objavljena razna poročila in zakonski pre-
dlogi. Notranji minister je predložil načrt
zakona o pregrupiranju občin. Prečitane so
bile zahteve za izročitev nekaterih poslanc-
cev sodišču. Razni odbori so sporočili svoje
konstituiranje, razni poslanci pa vložili
prošnje za dopuste.

Notranji minister je nadalje predložil
nujen zakonski predlog o spremembi ime-
na, obsega in sedežev nekaterih občin v
Bosni in Hercegovini. Skupščina je sprejela

nujnost. Zunanji in trgovinski minister sta
predložila v ratifikacijo trgovinske pogode-
be z Anglijo, Nemčijo in Belgijo. Za vse
tri pogodbe je bila zahtevana nujnost spre-
jetja.

Poslanec SDS Sava Kosanović, je predlo-
žil predlog o delni spremembi gozdarske-
ga zakona, zahtevano nujnost je skupščina
sprejela. Posl. dr. Nikola Dragičević (SDS)
je predložil izpopolnitev pravilnika za ob-
činske volitve v Vojvodini, da se onemo-
gočijo zlorabe pri konstituiranju občinskih
zastopov. Nujnost predloga je bila spre-
jeta, ravno tako tudi nujnost predloga Stj.
Radića o spremembi zakona o tobačnem
monopolu za področje Bosne in Hercego-
vine.

Nato je Narodna skupščina prešla na
dnevni red ter začela razpravo o zakon-
skem predlogu glede narodnega priznanja
pokojnemu generalu Mihailu Kovačeviću.
Govorila sta zemljoradnik Dimitrije Vujić
in samostojni demokrat dr. Milan Metkoš,
ki sta povdarjala veliko zasluge pokojnega
generala, kakor tudi dejstvo, da se o pred-
laganem priznanju razpravlja baš na dan
devetletnice premirja. Zakonski predlog je
bil soglasno sprejet. Istotako je bil soglas-
no sprejet zakonski predlog dr. Srdjana
Budisavljevića, o izpremembi občinskega
zakona za Hrvatsko in Slavonijo. Po vo-
litvi skupščinskih odborov je bila seja ne-
koliko pred polnočnem zaključena. Prihod-
nja bo sklicana pismeno.

Definitivna odločitev o kočevski železnici

Prometni minister se je odločil za Klodičev progo iz Kočevja
v Vrbovsko. — Gradnja se prične prihodnjo jesen in bo trajala
dve leti

Beograd, 11. novembra. p. V pro-
metnem ministertvu je bil danes podpisan
sklep o definitivni trasi železniške
zveze Ljubljane z morjem. Prometni
minister se je odločil za načrt inž. Klo-
diča, t. j. za progo Kočevje-Vrbovsko.
Spomladi se prične, čim bo vreme do-
puščalo, končno trasiranje na terenu,
prihodnjo jesen pa se bodo oddala
gradbena dela. Gradnja je za enkrat
preracunana na dve leti.

Proga bo tekla iz Kočevja po Ko-
čevski dolini mimo Mozirja, Reintala in
Knežje lipe, kjer bo 1200 metrov dolg
predor v Poljansko dolino. Tu bo tekla

proga mimo Dolnje Podgore, Čepelji do
Starega trga, od tam pa do Radencev,
kjer bo prestopila Kolpo ter šla vzdolž
Kolpe do Severina. Nato bo pasirala
vasi Močile in Mali Jadrci ter se obrni-
la pri Nadvračniku poleg Lujzine ceste,
nakar bo zopet šla skozi nov 2500 m
dolgi predor in se na postaji Vrbovsko
združila z železnico Zagreb-Sušak.

S tem sklepom je vprašanje kočevske
železnice definitivno rešeno. Proga bo
dolga 58 km. Prometno ministertvo iz-
javlja, da določena proga sicer ni naj-
boljša, toda v obstoječih razmerah edi-
no mogoča.

Zborovanje industrijske centrale

Referati o gospodarski krizi, zlasti industrijski. — Protest pro-
ti oblastnim dokladam in proti povišanju socijalnih dajatev. —
Potreba novih trgov za naše lesne izdelke

Beograd, 11. novembra. p. Včeraj in
danes je zborovala centrala industrijskih
korporacij pod predsedstvom go-
spoda Bajlonija. Slovenske gospodar-
ske kroge sta zastopala dr. Fran Win-
discher in inž. Milan Šuklje. Današnja
seja je otvoril predsednik Bajloni s
kratkim pozdravnim govorom, nakar je
podpredsednik centrale g. Aleksander
orisal vzroke gospodarske krize, v prvi
vrsti krize naše industrije. Inž. Milan
Šuklje je govoril o konkurenciji tujih in-
dustrijskih podjetij, ki je zelo nevarna
naši domači industriji. Zato se ne sme
pustiti, da našo industrijo oblastne sa-
mouprave obremenjujejo še z novimi
davki. Napredek industrije je življenska
potreba naše države. Navajal je po-
drobnosti o raznih industrijskih pano-
gah in zlasti povdarjal, da za izdelke

naše lesne industrije v Italiji ni več za-
dostojnega povpraševanja, zaradi česar
je treba posvetiti največjo pozornost
omogočenju našega lesnega izvoza v
Grčijo, severno Afriko in Južno Ame-
riko. Končno je zahteval izenačenje
davkov in ukinjenja davka na poslovni
promet.

Na popoldanski seji je ponovno govo-
ril inž. Milan Šuklje in podal poročilo
o vprašanju zavarovanja delavcev v slu-
čaju nezgode. Kategorično se je izja-
vil proti povišanju zavarovalnega pris-
pevka od 6 na 7 odst., češ da industrija
tega ne zmore. Zborovanje se je
soglasno pridružilo njegovemu stališču.
Po daljši debati je skupščina določila
odbor, ki naj pripravi resolucije za ju-
trišnjo sejo.

Vsebina trgovinske pogodbe z Grčijo

Olajšave za obmejno cono. — Carina na grško vino in grozdje
Znižanje carine na našo živino, sadje in les

Beograd, 11. novembra. h. Trgovinska
pogodba z Grčijo, ki je bila sklenjena 2. no-
vembra t. l. v Atenah, se ne razlikuje po
svoji obliki in vsebini od ostalih trgovin-
skih pogodb. Kljub temu ima neka poglav-
ja, ki se tičejo samo naše države in Grške.
S to pogodbo so določene nekatere olajšave
in carinske oprostitve za promet v obme-
nem pasu, 10 km na obeh straneh državne
meje. Razen tega je urejeno tudi vprašanje
posestev dvostanikov. S posebno veterinar-
sko določbo je urejeno trgovanje z živino
in živalskimi proizvodi.

Glede uvoza vin so dovoljene Grški iste
olajšave, kakor Franciji. Uvozna carina je
določena na 45 zlatih dinarjev, od 100 kg
za vino v sodih in na 65 zlatih dinarjev za vino
v drugih posodah, za sveže grozdje v zaboj-
jih do 5 kg 25 zlatih dinarjev, za nepaketi-

rano grozdje 25 zlatih dinarjev od 100 kg,
za suho korintsko grozdje 10 zlatih dinarjev
od 100 kg. Zaščitla, ki jo predstavlja ta ca-
rina na navedene proizvode, znaša približno
100 % vrednosti.

Jugoslavija je dosegla znižanje v večini
carinskih postavk za živino, za mesne pro-
izvode, za zelenjavo, svežo in suho sadje,
za drva, stavbni les itd. Ni nam pa uspelo
znižati ali vezati carine na ceralije in na
nekatero industrijske proizvode. Grčija si je
to stvar pridržala radi zaštite svojih lastnih
proizvodov in pa radi pogodb, ki jih bo
sklenila s prekomorskimi državami, v kate-
re izvažata večino svojih proizvodov.

Končno je bila obenem s trgovinsko po-
godbo sprejeta deklaracija o železniški tari-
fi in o reciprocitetnem ustanavljanju trgo-
vskih zbornic in bank na ozemlju obeh držav.

Nove smrtne obsodbe v Litvi

Varšava, 11. novembra. a. Listi poročajo
iz Kovna, da je vlada odkrila novo zaroto,
ki so jo vodili socijalnodemokratski politi-
ki in vojaške osebe. Stiri zarotniki, med
njimi dva častnika, so bili pred vojnim so-
diščem obsojeni na smrt.

Kriza v avstrijski komunistični stranki

Dunaj, 11. novembra. h. Tajnik komu-
nistične stranke Sonnenschein je bil iz stran-
ke izključen, ker je na konferenci stranke
izjavil, da je komunistična stranka v Av-
striji brez pomena in celo ovira delavsko
gibanje.

Kmetstvo-demokratska koalicija

Ljubljana, 11. novembra. V veliko razočaranje vseh reakcijskih elementov v državi se je večeraj ustanovila v Narodni skupščini kmetstvo-demokratska koalicija, katere jedro tvorijo do sedaj poslanci HSS, SDS in SKS in ki šteje že danes 86 poslancev. S priključitvijo zemljoradnikov in drugih manjših skupin bo šla ta nova parlamentarna formacija nad sto članov. V tej sestavi pa je koalicija zamišljena samo šele kot prva etapa združenja in velike jugoslovenske demokracije, ki bo igrala v bodočem razvoju naših notranjopolitičnih razmer vodilno in odločilno vlogo.

Navzlic pestri zgodovini, ki jih imajo za seboj ustvarile kmetstvo-demokratske koalicije, ter navzlic diametralnim pogledom, ki so jih sedanjim koalicijskim predstaviteljem zastopali v državno-pravnih vprašanjih, je danes Radic-Pribičevićeva koalicija potem, ko se državno-pravna vprašanja v naši državi smatrajo za rešena, edino logična in edino pravilna konsekvence obstoječih političnih razmer.

Na dnevnem redu je vprašanje notranje konsolidacije države, vprašanje, ki se ga ne da več zavlačevati v izgovori na nejasnost ali divergence v državno-pravnih pogledih. Sedaj gre za to, da se ustavna določila, zlasti ona o enakopravnosti vseh državljanov, izvedejo v praksi ter da se državna uprava organizira tako, da bo sposobna in voljna spoštovati zakone v vsakem slučaju. Gre za poveljevanje Jugoslavije, za ustvarjanje prave moderne civilizacije.

Organizacija jugoslovenske demokracije je bila prvotno zamišljena tako, da bo stranka g. Davidovića tvorila njeno jedro. Zato smo zlasti samostojni demokrati v Sloveniji polagali toliko važnosti na fuzijo z demokratsko stranko. Dogodki po nastopu g. Vukičevića v radikalni stranki, kakor tudi dogodki v Demokratski zajednici v koaliciji s tem gospodom, pa so bolj in bolj dokazovali, da pojem prave demokracije v nobeni obeh koalicijskih vladnih strank še ni dovolj razvit. G. Davidović kot prvobornik za združenje jugoslovenske demokracije je do sedaj, žal, preveč ostal v svoji organizaciji žrtve gospode, ki iz kateregakoli vzroka v praksi ni hotela izvajati konskvence, ki jih zahtevajo načela demokracije. Za evolucijo srbske demokracije je pač treba več etap. Krive temu niso le vojne in povojne razmere, marveč tudi predvojne, ko se je vse javno življenje v primitivni Srbiji sukal v glavnem okoli zunanje politike ter obrambe ogrožene zemlje. Zares čudno je, da so danes podpiratelji in vzdrževalci diktature g. Vukičevića

baš narodni predstavniki one Srbije, ki smo jo pred vojno smatrali kot vzor demokracije in kot izhodišče svobode in pravice.

Tako je došlo in je moralo priti do koalicije onih parlamentarnih grup, katerim osebe niso vse, kakor je to v glavnem pri obeh vladnih strankah, onih parlamentarnih grup, ki bazirajo svoj obstoj predvsem in v glavnem na neomajnih principih.

SDS je izrazito načelna stranka, ki je od ustanovitve Jugoslavije naprej baš s svojo načelnostjo največ pripomogla, da so politične razmere v naši državi dozorele, kakor so danes. Veliko očitkov je morala prenesti zaradi svoje načelnosti, a končno pa je moral vendarle vsakdo priznati, da so bila njena načela zmagovita, če tudi niso bila vedno popularna. S ponosom gledamo nazaj na njeno politiko; saj bi bilo tudi žalostno, ako bi v državi sploh nobene načelne stranke ne bilo. Usodno in sramotno bi bilo, ako bi se vse udajalo samo oportunistu.

HSS in SDS se programatično izpolnjujeta. V koalicijskem programu vendarjata obe stranki, da jima ne gre za trenutne uspehe, marveč za dalekosežno izvedbo načel jugoslovenske demokracije. S tem je idejna baza obeh grup razširjena, njihova aktivnost v združeni organizaciji krepo pojačana. Kmetstvo-demokratska koalicija je faktor, ki ga v državi nihče več ne more ignorirati. Kot vsedržavna in obče narodna organizacija pa ne bo le pospešila procesa, ki ga ima v vidu šef demokratske stranke g. Davidović, marveč bo močno odjeknila v vseh pokrajinskih državah, kjer trpi narod pod nasilnim in nesposobnim režimom. Niso samo prečanski kraji, ki bodo pozdravili kmetstvo-demokratsko koalicijo kot vztrajajoče solnce svobode, pravice in enakopravnosti, tudi Južna Srbija, Crna gora in sama Šumadija bo vzklila, ko napoči dan končne zmage združene demokracije.

V Sloveniji sami pozdravljajo vsi napredni ljudje novo parlamentarno formacijo kot začetek nove in velike dobe, ko s konsolidacijo odnošajev v naprednih vrstah nastopi čas mogočnega napredka. Napredni blok, napredna fronta, ali kakorkoli naj se že imenuje koncentracija naprednih sil v Sloveniji in ki pri zadnjih volitvah na veliko škodo napredne stvari, žal, med nami samimi še ni bila izvedljiva, prihaja sedaj preko Zagreba in Beograda v Slovenijo s tako silo, da se ji nihče več ne more upreti. To vidi vsakdo, to čuti vsakdo in zato se tudi vsak resnično napreden Slovenec zaveda velikega pomena kmetstvo-demokratske koalicije.

Borba med radikali in demokrati za vojvodinske občine

Radikali so hoteli svoje zaveznike opehariti za vojvodinske župane. — Popustili so še le na grožnje z demisijo. — Rezerviran poziv na sodelovanje demokratov in radikalov

Beograd, 11. novembra, p. Med radikalnimi in demokratskimi poslanci vladne večine se je pojavil nov oster konflikt zaradi konstituiranja občinskih svetov v Vojvodini. Radikali, ki so pri občinskih volitvah izgubili veliko večino občin, skušajo zase na protizakonit način izkoristiti neki zastareli sklep budimpeštanskega sodišča, po katerem volijo župana tudi občinski komisariji in občinski uradniki, ki so danes skoro sami radikalni eksponenti. Sinočnja seja demokratskega poslanskega kluba, ki je razpravljala o tem vprašanju, je bila zato zelo živahna in burna. Vojvodinski poslanci so zahtevali, da morajo demokratski ministri podati ostavko, ako radikali ne opuste svoje namere. Demokratski ministri so zato danes zjutraj posredovali pri g. Vukičeviću, naj se to vprašanje reši v smislu zahtev demokratskega kluba. Med skupščinsko sejo so imeli nato skupno konferenco vojudinski poslanci vladne večine; sestanku so prisostvovali tudi vsi

ministri z g. Vukičevićem na čelu. Ker so demokrati odločno vztrajali na svoji zahtevi in grozili z demisijo, so morali radikalni ministri naposled popustiti. Tako je obveljalo demokratsko stališče, naj se novo izvoljeni občinski odbori konstituirajo samo iz svojih vrst, kakor to predpisuje zakon.

Popoldne so radikalni in demokratski poslanci iz Vojvodine imeli ponovno sejo, na kateri so razpravljali o možnosti sodelovanja v vojudinskih občinah. Po daljši debati so demokrati pristali na to, da predlagajo svojim organizacijam, naj skušajo doseči lokalne sporazume z radikali. O seji je bil izdan komunique, ki objavlja, da so radikalni in demokratski poslanci iz Vojvodine kot zastopniki dveh vladnih strank sklenili priporočiti svojim organizacijam, naj store vse za čim ožje sodelovanje v novo izvoljenih občinskih zastopih, in sicer tako v interesu občin, kakor tudi v interesu sporazumnega dela v vladni koaliciji.

Pomoč pasivnim pokrajinam

Beograd, 11. novembra p. Danes ob 4. popoldne ob pol 8. zvečer se je vršila seja odbora za pretrse zakonskega predloga, ki so ga vložili radičevci glede prehrane pasivnih krajev. Predlog je skupščinsko soglasno priznal nujnost. Na današnji seji odbora pa je poljedelski ministar dr. Šumenković prečital izjavo vlade, ki načelno odklanja predlog, češ da bo vlada sama storila za pasivne pokrajine vse, kar ji bodo dopuščala finančna sredstva.

Razvila se je občirna debata, v kateri so sodelovali poslanci Predavec, St. Radic, Demetrović, Šaulić, dr. Krajač, Basariček, ter demokrat Jugović in radikal Matić, ki sta edina zagovarjala stališče vlade. Govorniki opozicije so ugotavljali, da vlada neče ničesar storiti za prehrano pasivnih krajev; navajali so strahovite podatke kako ljudje v Hercegovini zaradi lakote umirajo. Posl. Juraj Demetrović je povdarjal, da vlada z odklonitvijo tega predloga odklanja obenem sodelovanje z Narodno skupščino in prevzema vso odgovornost za katastrofalne posledice v pasivnih krajih. Nato je posl. Matić postavil predlog, ki je bil soglasno sprejet in ki zahteva od vlade, naj odpošlje v pasivne kraje takoj 1600 vagonov koruze in 600 vagonov pšenice; vsa ta zaloge se nahaja na državnem posessu v Belu. Ko se to zgodilo, naj odbor nadaljuje svoje delo ter sklepa o nadaljnjih odredbah.

Program demokratskega kluba

Beograd, 11. novembra p. Nocoj se je vršila seja kluba demokratskih poslancev, o kateri je bil izdan komunique. Na nocojšnji seji se je demokratski poslanski klub na predlog svojega predsednika Ljube Davidovića vzel v prebraš vprašanja o najnujnejših ukrepih za ublažitev brezposelnosti, predložitev zakona o regulaciji kmetijskih dolgov, izenačenje davkov, ojačanje kmetijske produkcije, kakor tudi produkcije vobče razvoj združnega pokreta, likvidacija agrarnih problemov in okrepitev izvajanja prometne železniške politike.

Nova ulična imena v Zagrebu

Zagreb, 11. novembra. n. Nocoj je imel posebni odbor občinskega zastopa sejo, na kateri je sklenil, da se Wilsonov trg preimenuje v Trg kralja Aleksandra; Kukurjeva ulica, ki vodi od Wilsonovega trga do Zrinjeveca, v Ulico kraljice Marije; sedanji Trg 29. oktobra v Wilsonov trg; Trg L. pred kolodvorom pa v Trg kralja Tomislava. Razen tega je bilo sklenjeno, da se preimenujejo še nekatere druge ulice in trgi.

Naša delegacija za trgovinsko pogajanja z Avstrijo

Beograd, 11. novembra p. Danes je bila definitivno sestavljena naša delegacija za trgovinsko pogajanja z Avstrijo. Načelnika naše delegacije sta prof. dr. Milan Tođorović in Sava Kukić, kot delegati pa so imenovani od zunanjega ministristva direktor trgovinske političnega oddelka dr. Aleksander Bodi, od trgovinskega ministristva načelnik Milivoj Savić in dr. Stelmotz, od kmetijskega ministristva načelnik dr. Vella Stojković, od finančnega ministristva direktor carin dr. Konrad Šmid in inspektor Budić, kot tahniki delegacije pa je imenovan Milan Konstantinović, ministristki tajnik. V avstrijski delegaciji je imenovan za predsednika pooblaščen minister dr. Henrik Widner, od trgovinskega ministristva načelnik dr. Karel Mert, od kmetijskega ministristva svetnik dr. Karel Werner, od prometnega ministristva pa svetnik dr. Robert Boller.

Pogreb prof. Polića

Zagreb, 11. novembra. n. Danes popoldne se je vršil svečan pogreb univ. prof. dr. Ladislava Polića. Dasi je močno deževalo, je vendar velika množica ljudi spremela pokojnega učenjaka in politika na njegovi zadnji poti. Na pokopališču so govorili rektor univerze dr. Ernest Miler, zastopnik vlade prof. Krajsumović, beograjski univ. prof. Slobodan Jovanović, rektor ljubljanske univerze dr. Pitamio, prof. dr. Albert Bazala in zastopnik dijaštva, rektor ljubljanske univerze dr. Pitamio je v svojem govoru povdarjal, da se poslavlja v imenu ljubljanske pravniške fakultete od znamenitega profesorja in drugega tovariša. Pokojnik ima velike zasluge za znanost in našo veliko domovino. Zato smatra za svojo dolžnost, da se pokloni na njegovem zadnjem potu zaslužnemu možu.

Velika manifestacija za Francijo v Ljubljani

Ljubljana, 11. novembra. Podpis pogodbe prijateljstva med Francijo in Jugoslavijo, ki se je izvršil danes v Parizu, je na svečan način proslavila tudi Ljubljana.

Spontano, brez kakih pozivov so bile z večine hiš razbošene trobojnice in ponekod se je vila raz biš poleg naše zastave tudi ponosna francoska trikolora. Narod se je jasno zavedal važnosti velikega dogodka, ki se je izvršil danes v Parizu kot plod skupnih interesov obeh držav, ki naj pa tudi celemu svetu demonstrira medsebojne simpatije obeh narodov. V Ljubljani je bilo opažati ves dan svečano razpoloženje, ki se je žilo zvečer v ogromne manifestacije. Ob 17.30 je priredila agilna železničarska godba »Sloge« v Zvezdi promenadni koncert, ki se ga je udeležila kljub skrajno slabemu vremenu velika množica poslušalcev. Za zaključek koncerta je godba z igrala marselejo, koncem katere so se med tem še narasle množice strmile v impozantno povorko. Pred njo se je uvrstila godba, dva akademika pa sta razvila našo in francosko trikoloro.

Večšočislava množica manifestantov je nato krenila v taktu godbe čez Kongresni trg in Wolfovo ulico, čez Marjilin trg ter dalje po Maklošičevi cesti skozi Tavčarjevo ulico nazaj na Dunajsko cesto. Ogromna množica je ves čas navdušeno vzklila našo veliki zaveznicu Franciji.

Vsi manifestanti so se ustavili pred francoskim konzulatom, pred palačo Ljubljanske kreditne banke, kjer je val navdušenja dosegel vrhunec. Vzklila je Franciji ni hotelo biti kraja, Vzklila: »Živela velika Francija!« so orili daleč gori z Dunajske ceste in globoko notri v Šelemburgovo ulico ter Aleksandrovo cesto.

Vihar navdušenja je podelil šele, ko je spregovoril neki akademik, omenivši, da je danes minilo ravno 9 let, ko so v svetovni vojni prenehale sovražnosti na vseh bojiščih. V tem času se je ustanavljala Jugoslavija. Imeli smo mnogo sovražnikov, a tudi prijateljev, med temi najodličnejšega — Francijo, ki je sedaj postala tudi naša največja zaveznica. Že takrat, ko nam je Italija trgala kos za kosom naših dežel, kjer biva naš rod, nas je v glavnem podpirala samo naša sedanja velika zaveznica.

Godba je po končanem govoru stopila in tonirala marselejo in takoj nato našo državno himno. Občinstvo je obe himni poslušalo odkritih glav.

Povorka je nato krenila po Aleksandrovi cesti pred Narodni dom, kjer so se manifestanti mirno razšli.

Pozneje v večer so se tu pa tam na ulici zopet formirale manjše gruč manifestantov, ki so z navdušenjem dajali duška splošnemu navdušenju in obenem tudi razumljivemu razpoloženju povodom obletnice Rapalla.

Francoska svečanost v Beogradu

Ob 10 letnici premirja. Beograd, 12. novembra. p. Danes se je na francoskem pokopališču vršila svečanost v spomin francoskim vojakom, padlim za osvobodjenje naše domovine. Vlado so zastopali ministri Kumanudi, dr. Ageljinović in dr. Obradović. Narodno skupščino je zastopal podpredsednik Pera Marković, prisotnih pa je bilo tudi veliko številno narodnih poslancev, diplomatski zbor itd.

Ob začetku svečanosti je vojska godba zasvirla francosko himno, nakar je francoski ženski pevski zbor odpel De profundis. Spominjski govor je imel francoski duhovnik Belar, ki je v svojem govoru naglašal veličino žrtve francoskih vojakov, ki so padli za skupne ideje Francije in Jugoslavije.

Poslanec Pera Marković je nato položil vence v imenu Narodne skupščine, pri čemer je v svojem govoru naglašal velik pomen žrtve Francije v času svetovne vojne za osvobodjenje Jugoslovenov. Govorilo se nato še v imenu društva bivših vojakov njegov podpredsednik Ljuba Stefanović ter razni drugi, na koncu pa francoski poslanik Dard, ki je naglašal velik pomen svečanosti, ki spominja na prejšnje prijateljstvo

med Francijo in Srbi in ki se vrši baš na dan, ko se to prijateljstvo v Parizu potrjuje s posebnim paktom. Med govorom poslanca Darda se je počutil spomin padlih vojakov s dveminutnim molkom. Ob zaključku svečanosti je godba odigrala marselejo.

Lepa zmaga napredne mladine na ljubljanski univerzi

Ob velikem interesu vse naše akademске omladine so se večeraj popoldne vršile na ljubljanski univerzi volitve v SSLU. Volitve so se vršile od 13. do 18., volilni komisiji je predsedoval akademik Ljuba Jurković, ki je po zaključku škratitja ob 19. v nabito polni zbornični dvorani razglasil naslednji rezultat:

Glasovalo je 871 akademikov, od teh za: Slovensko (klerikalno) listo (A) 316, Listo delovne omladine (B) 357, Listo svobodnih akademikov (komunisti) (C) 91 in za Triglavansko listo (D) 107. — Na podlagi teh rezultatov je razdelitev mandatov naslednja: lista A 3 mandate, lista B 3 mandate, lista C brez mandata, lista D 1 mandat. Po volilnem redu se je Svet konstituiral, kakor sledi: predsednik Vekoslav Iskra, tajnik I. Niko Kuret, podpredsednik Ljuba Jurković, blagajnik Vilko Pitako, tajnik II. Vladimir Šuklje, arhivar J. Zdošek, odb. brez mand. Vlado Senk, revizor I. Rudolf Podpac, revizor II. Ivan Martelanc, revizor III. Toma Maksimović.

Po razglasitvi pričujočega rezultata, ki ga je napredna, nacionalna omladina sprejela z velikim odobravanjem, je zasedel predsedniško mesto g. Vekoslav Iskra. Zahvalil se je tovarišem za zaupanje in konstatiral, da je ideja dela čvrsto zmagala nad demagogijo. Stavil je na dnevni red dve interpelaciji, ki so jih pristali »delovne omladine« publicirali v nekem ljubljanskem dnevniku. Po kratki debati je zbrana omladina soglasno odobrila pojasnilo in odgovor g. Iskre. Končno je omladina tudi soglasno odobrila protest zoper ukinitve medicinske in tehniške fakultete in nadaljne ukrepe prepusti Svetu.

Splošno navdušenje povodom te zmage nacionalističnih akademikov je še dopolnila izjava akademikov Makedoncev, ki odločno obojejo tozadevno pomovno intrigiranje študentov komunistov. Izjava, ki jo je prečital akademik Koteković, se glasi: Makedonija ne sme biti jabolko razdora, temveč jamstvo edinstva dveh bratskih narodov, v življenjskem interesu nas vseh Južnih Slovanov in velike naše bodočnosti na našem Balkanu.

Dasi je med nami še toliko starih sporov in po zlobnih tujcih zasalenega prepričanja iz preteklosti, nas resnično veseli, da lepo našo sedanjost, glej, že ozarjajo prvi jasni žarki našega bratskega sporazumevanja in ljubezni. — in to ne samo sporazumevanja med odgovornimi uradniki predstavnikov obeh bratskih držav, marveč osebno še tudi ljubezni v najširših slojih naroda.

Zato tudi mi študenti iz južnih krajev, kot bodoči in tudi sedanji predstavniki onega naroda, najbolj zainteresirani pri tem narodnem delu, polagamo na dušo vsem Vam, tovarišem, da bi delovanju v tem pravcu pristopate z najširšim srcem, ter da delate stvarno in bratski iskreno v smeri kulturnega spoznavanja, zblizanja ter končnega in popolnega našega narodnega sporazuma.

Uprav zaradi tega smo primorani, da nalostreje obsodimo nekatere čisto političnotaktične izpade zadnjega časa od strani tukajšnjih tzv. »svobodnih akademikov«, levčarjev-komunistov. Njihovih nepremišljenih izpadov, kakor po načinu tako tudi

po smotru, nikakor ne moremo priznati niti za iskrene niti za dobro namerne, ter jih zato odločno odbijamo kot nepotrebne ter škodljive i našemu skupnemu jugoslovensko-bolgarskemu i splošno-slovenskim narodnim interesom. — Risto Koteković, Aleksandar Badević.

To izjavo je brat Makedonec podkrepil še s posebnim govorom, v katerem je pozval vse akademike na pravo in iskreno delo za zblizanje Južnih Slovanov, kar so navzoči akademiki (seveda z izjemo razočaranih maloštevilnih komunistov) navdušeno pozdravili. Po končanem zboru na univerzi so se nacionalni akademiki priključili manifestacijam, ki so se vršile po ljubljanskih ulicah.

Našim volilecem!

Na univerzi je zmagala ideja dela nad demagogijo, ideja napredka in Jugoslovenstva. Verujte, da bomo nadaljevali delo v dobrobit študentstva in univerze. Zahvalujemo se vsem organiziranim članom JNAD »Jadran« in SRK »Slovenski jug«, kakor tudi vsem neorganiziranim akademikom, ki so nam poverili zaupanje. Na delo!

Za listo delovne omladine: Vekoslav Iskra, Ljuba Jurković, Vladimir Šuklje.

Obnoveitev pogajanj z Vatikanom

Beograd, 11. novembra. p. Koncem tega meseca ali v začetku decembra se bodo vršili ponovno razgovori med našo vlado in Vatikanom radi zaključitve koncordata. Papežev nuncij msgr. Pellegrinetti se je vrnil iz Italije, kjer je bival dalje časa zaradi zdravljenja.

Vladna večina onemogoča delo tudi v odborih

Beograd, 11. novembra. p. Za nocoj je bila napovedana seja skupščinskega odbora za pretrse ratifikacije trgovinskih pogodb z Nemčijo, Anglijo in Belgijo. K seji so prišli pač člani opozicije, niso pa prišli vladni poslanci, temveč je predsednik dal sporočiti kar po slugi, da se seja ne bo vršila.

Spremembe v carinarnicah

Beograd, 11. novembra. p. Finančno ministristvo je sklenilo, da se otvori carinska izpostava v Čakovcu, ki bo pod upravo carinarnice v Kotorib. Nadalje se otvori carinski postaji v Blacu in Sv. Jurju v Slov. goricah, carinska izpostava mariborske carinarnice pri Sv. Kungundi pa se ukine.

Priključitvena akcija v ospredju

Pariz, 11. novembra h. Ob obletnici premirja se bavi »Tempsc« s problemom priključitve Avstrije Nemčiji, ki bo s skorajšnjim obiskom nemških ministrov na Dunaju stopila v ospredje evropskega zanimanja. List ugotavlja, da so nemški in avstrijski oficijelni krogi izjavili, da temu obisku ni pripisovati političnega pomena. To pa ne izključuje, da bi se o priključitvi ne vršili neoficijelni razgovori. Čeprav bodo udeleženi faktori čuvali o tem strogo diskrecijo, bo gotovo to delstvo izzvalo posebno atmosfero, ki bo dala nemškim krogom povod za priključitvene manifestacije. »Tempsc« zaključuje s svarilom zaveznikom, naj pospešuje samostojnost Avstrije na gospodarskem in finančnem polju.

Preiskava proti Zagorskemu ustavljena

Varšava, 11. novembra. h. Vojaški državni pravdnik je izjavil novinarjem, da je sodišče ustavilo preiskavo proti generalu Zagorskemu.

Proces Manollescu za zaprtimi vrati

Sodna dvorana močno zastražena

Senzacionalne izjave generala Averesca, ki priznava kompetenco vojaškega sodišča. — Nesoglasje med vojaškimi sodniki

Bukarešta, 12. novembra. h. Drugi razpravni dan v procesu proti Manollescu je bil odprt s govorom zagovornika polkovnika Omaniceanu, ki je nastopil proti načinu, kako je bil Manollescu aretiran. Govornik je izjavil, da bi bila aretacija Manollesca le tedaj upravičena, če bi bil aretiran v trenutku, ko so našli pri nem štiril pisma princa Karla. Manollescu pa je bil dejansko aretiran šele pozneje, ko ni bilo vzroka za aretacijo.

pri tem vodilo izključno osebno prijateljstvo do Manollesca. Kakor njegov predgovornik je tudi on načel vprašanje, zakaj Manollescu ni bil aretiran v trenutku, ko so našli pri njem pisma. Vzrok zakaj se to ni zgodilo so govorniku dobro znani, vendar pa se z njimi noče baviti podrobneje. Averescu ugotavlja, da so bila pisma naljena pri Manollescu takoj po prekoračitvi rumunske meje, aretiran pa je bil šele na postaji Tilleis, vsled česar je njegova aretacija nezakonita in neupravičena. Kar se tiče pristojnosti vojaškega sodišča v Bukarešti, je Averescu izjavil, da je izven dvoma, da bi bila upravičena, ako bi bil Manollescu aretiran šele v Bukarešti. Ker pa je bil Manollescu aretiran že na Sedmograškem, je za razpravo proti njemu pristojno vojaško sodišče v Kolosvarju. Po tej izjavi je Averescu zapustil dvorano.

Njegova izjava, da so izzvala največjo senzacijo, predvsem zaradi tega, ker je kljub vsemu pričakovanju priznal pristojnost vojaškega sodišča za to razpravo in je le ugovarjal, da o njem razpravlja vojaško sodišče v Bukarešti. Ostali zagovorniki zastopajo slej ko prej mnenja, da spada razprava pred civilno sodišče. Sodišče se je po govoru Averesca posvetovalo ter je po zaprti otvoritvi razprave odklonilo predloge zagovornikov s 4 proti 1 glasu. Nato je bila današnja razprava zaključena.

V javnosti se posebno živahno komentira da vojaško sodišče kljub vsemu pričakovanju ni storilo svojih sklepov soglasno. Za pri večeršnjem sklepanju se je končalo glasovanje s 3 proti 2 in tudi danes se je našel glas, ki je glasoval za predlog zagovornikov.

Kakor večeraj je tudi danes nudila dvorana precej enolično lice. Oblasti so varnostne mere nekoliko poostrele ter dale razpravo dvorano in okolico sodišča močno zastražiti. Občinstvo na razpravo ni imelo dostopa. Navzoči so bili samo zagovorniki, priče in novinarji. Priče so prišle v večjem številu kot večeraj, vendar sodišče ni našlo časa, da bi ih pričelo zasliševati. Izmed navzočih prič pripada največji del narodni kmetički stranki in ljudski stranki generala Averesca. Vlada tudi danes v razpravni dvorani ni bila zastopana.

Naši kraji in ljudje

Grozotna vremenska igra v bohinjskem kotu

Po naglem prelomu z lepo jesenjo je na Gorenjskem razsajala huda nevihta. — Zopet so nastopile poplave, obetajo pa se celo potresi

Imeli smo letos zlato jesen, kakor že dolgo ne. Vendar smo z nekajm vznemirjenjem in čudnimi slutnjami spremljali izredno toplo sončno vreme. Druga leta navadno v tem času naravo že pobeli sneg, če ne toliko po dolinah, pa gotovo po gorah. Vremenski proroki so že sredi poletja, še bolj pa v lepi jeseni prorokovali skorajšnji nastop izredno slabega vremena. Neurje, ki je te dni nastopilo v nekaterih pokrajinah Slovenije, je potrdilo njihove napovedi.

Barometer je zadnje dni začel naglo padati. Tako rapidnega padanja že dolgo ne pomnijo meteorologi. V sredo dne 9. t. m. je od zjutraj do popoldne

barometer padel od 760 kar na 742.

To je menda najnižja točka, ki jo je barometer tekom zadnjih let dosegel v Ljubljani. V raznih vremenskih opazovalnicah in potresomernih se s opažale izredne elevacije magnetnih igel. V vseh aparatih je vibriral čuden nemir. Že pred dnevi nas je g. prof. Belar opozoril na čudne pojave v njegovi opazovalnici pod Triglavom, po katerih je bilo pričakovati velika neurja in celo potrese. Močan jug se je menjal z zapadnikom, oba pa sta divje preganjala velike grmade oblakov, ki so se na naše nebo volili iznad Jadranskega morja. Tu in tam se je nebo nekoliko pomračilo in je začelo rostiti, kmalu nato pa so že zopet posijali topli sončni žarki. Tako je bilo v Ljubljani, ki pa je tvorila skoroda čudno izjemo, kajti vse drugačne vremenske izpremembe so nastopile zunaj na deželi.

Dočim Ljubljana in tudi druge sosedne vode niso kaj močno narastle, je Sava prišla že v sredo dopoldne precej kalna. Včeraj se je dvignila skoraj do višine lanskih povodni. Vse te velikanske vodne količine so pridrvele

iz Bohinjskega kota.

Pri Podnartu je Sava poplavlila vso dolino, segala je od Ljubenskega do Zaloškega hriba ter je dosegla višek okoli 18. zvečer. Nato je začela zopet padati.

Kakor nam poročajo, se je v Bohinju v četrtek dopoldne utrgal oblak in v Bohinjski kotlini so se pojavili

strašni prizori.

kakršnih ne pomnijo najstarejši Bohinjci, ki so sicer vajeni najgrozovitejših gorskih neurij, s katerimi v naših gorah, posebno v Bohinju, ne prizanaša nobeno leto. Že ponoči od srede na četrtek je tuji in razsajal strahovit vihar. Proti jutru v četrtek se je nekoliko zjasnilo, ozračje se je razsvetlilo in okoli 7. so se celo pretrgale megle na pobočjih gorskih velikánov. Vse to pa ni trajalo dolgo. Preko črne prsti iz kota nad Bogatinom in skozi tikanco so se okrog 8. dopoldne privalele nove ogromne kopice črnih oblakov. Pričelo je grmeti in treskati, kakor po najboljših soparnih pasjih dneh. Nastal je pravecni orkan, ki je podiral kozo in planinske strome s kmečkih hiš odnašal strehe. Bilo je, kakor da se je odprlo nebo. Ljudje v Gornji Bohinjski dolini, posebno okoli Srednje vasi, so bili v strahu in grozi prepričani, da je zares nastopil sodni dan. Nikdo se ni upal izpod strehe, lahko bi ga ubile deske, ki jih je vihar razmetaval s streh. Vse se je plašno stiskalo okrog domače peči.

Grozotna vremenska igra

je dosegla svoj višek okoli 9. dopoldne. Trajala pa je še do 10. O velikanskem naliivu priča skoraj neverjeten narast Bohinjskega jezera. Velikanska vodna ploskev se je namreč tekom dnevne deževja dvignila kar za dva metra in je voda iz jezera preplavila precej visoko stoječ most pri Sv. Janezu.

Silni hudourniki, ki so pridrveli z gora,

so prinašali velike množine lesa in razdeljali ali vsaj hudo poškodovali vse gorske poti. Med Bitumem in Srednjo vasjo je cesta pretrgana na več krajih, na enem kar v dolžini 50 metrov ter do trajalo precej dolgo, preden bo vozovni promet zopet omogočen. V raznih vaseh, posebno v Gornji in Bohinjski dolini, je voda vdrla v kleti, odnesla in uničila je mnogo poljskih pridelkov. Iz mnogih hlevov so morali po naliivu reševati živino. Kakšno škodo je napravil vihar po planinah, po gozdovih in stajah, zaenkrat še ni mogoče ugotoviti. Cesta na desni strani jezera pa ni preveč trpela, pač pa je narastlo jezero odplavilo nekaj čolnov in pokvarilo pristane.

Precej hudo prizadeta je vas Bistrica, kjer je

voda hudournikov vdrla v poslopja.

V nekaterih hišah je stala nad en meter visoko. Da ni povzročila še večje škode, kakršna je itak, velja hvala delavnosti in čuječnosti domačinov, ki so z velikansko požrtvovalnostjo in vzajemnostjo medsebojno reševali, kjer se je pojavila voda. Po hudournikih narastla Bohinjka je odnesla na žagah precej lesa. Mostov pa to pot ne odnašala, ker so bili po lanskim velikim povodnjem solidno zgrajeni. Poškodovan je le ribenski most pri Bledu, ki radi razdrapanje struge leži precej nizko. V Soteski je Bohinjka prestopila cesto, a ni povzročila posebnih škod.

Popoldne, v četrtek, je neurje popustilo in voda je začela precej naglo padati. Ako ne nastopi novo deževje, se zaenkrat ni bati nadaljnjih nezdov. Bohinjci, ki so prišli v Ljubljano, so pripovedovali, da je najbrže po planinah padlo tekom včerajšnjega dne precej snega, vendar pa je ozračje v Bohinjskem kotu še znatno toplejše kakor v Ljubljani.

O poplavih pri Kranju.

smo prejeli naslednje poročilo: Ravno leto je minulo pretekli teden, odkar so udarile Gorenjsko velike vremenske katastrofe in že je ob tej obletnici grozila nova nevarnost, da besneči vodni element razruši vse, kar se je z naporom in žrtvami restavriralo po lanskim oktoberskim povodnjem.

Po nedeljskem vremenskem preokretu je stalno vladalo s prestanki vse dni na Gorenjskem močno deževje, ki je doseglo v četrtek svoj višek. Zaradi posebnega hudega naliiva v bohinjskem kotu je Sava ves dan naglo narasčala. V Kranju je Sava že pred 15. uro izstopila iz struge in se razlila po Gasteju, kjer leže tvorniški in stanovanjski objekti tekstilne industrije »Jugočeška«. Voda se je razlila na spodnjem delu okrog stanovanjskih hiš, tako da je bil dostop do četrte stanovanjske hiše nemogoč. Okrog 20. zvečer je dosegla Sava

najvišje stanje 3,40 m nad normalo,

torej dober meter manj, kakor ob lanskim katastrofi. V ostalem delu Gasteja je segala voda do ograje pred tvorniškim objekti. Tvorniški nameštenci so bili ves čas v pripravljenosti, ker so dobili proti večeru alarmne vesti iz gornjih krajev o grozečih vodnih masah. Ustavili so obrat v tiskarni bombaževin, ki je najbolj eksponirana eventualni nevarnosti, ter zavarovali stroje in material. V ostalih objektih so nemoteno obratovali naprej do 22. ure.

Majdčeva elektrarna poleg starega valjčnega mlina, ki je bila letos zgrajena, se je izborna izkazala. Obrat je normalno funkcioniral kljub ogromnemu pritisku vode glavne savske struge in kanala. Voda je stopila v najnižje prostore elektrarne, ležeče globoko pod vodno gladino. V akcijo je stopilo domače gasilno društvo z

motorno brizgalno. — Tekom noči je Sava padla za skoro 70 cm. Danes je temperatura znatno padla zaradi mraza, ker v planinah sneži.

Iz ostalih krajev kranjskega sreza

ni prejel sreski poglavar v Kranju nobenih sporočil. Kokra sploh ni beležila izrednega porasta. Interesantno je, s kako naglico je drvela narastla Sava. Komaj par ur po strašnem naliivu v Bohinju so bile že prve rjavomočne vodne mase v Kranju. To pot

Rudarsko glavarstvo zaključilo preiskavo o katastrofi v Krmelju

St. Janž, 11. novembra

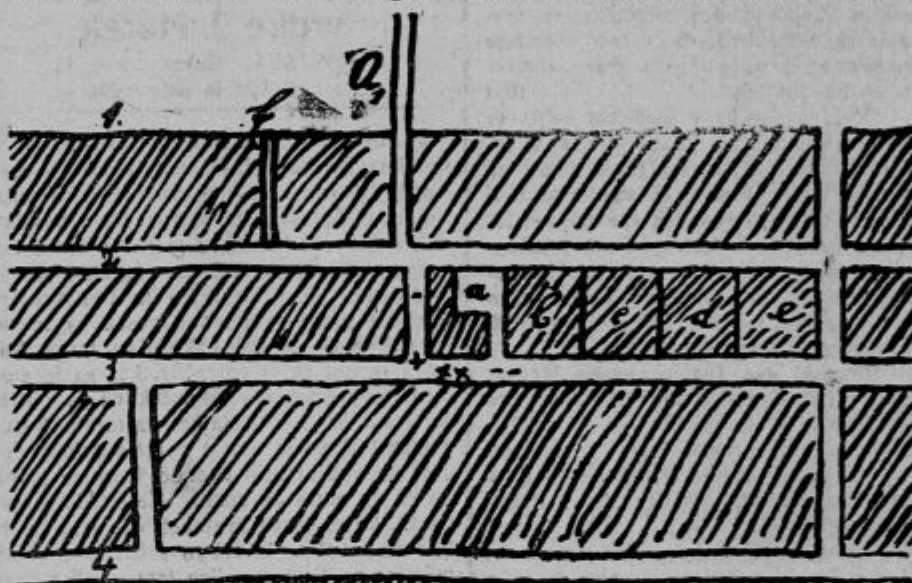
Preiskava, ki jo je vodil rudarski nadsvetnik inž. g. Pehani, je bila zaključena sredi ob 20. uri. Podrobnosti katastrofe se popolnoma krijejo z dejstvi, ki smo jih že iznesli. Danes objavljamo šematično skico, po kateri se je katastrofa odigrala nekako takole:

Od 22. do 6. zjutraj so imeli delati na odkopu št. 15 (na šematični skici a) rudarji Petje, Kolenc, Hribar in Mramor. Kmalu po 22. uri so odšli Petje, Kolenc in Mramor po les, ki so ga potrebovali pri odkopavanju premoga. Ker je bil v odkopu neznošen zrak in je pritiskala v jamo zaradi velike bližine gorečih premogovih

se je zopet očitvala potreba, da država organizira dobro informacijsko službo v vseh voziških krajih in važnejših točkah ob Savinem toku, ki naj bi sproti lavljale stanje reke.

Sneži, sneži...

Po vlažnem vremenu in puščobnem deževanju je začelo snoči v Ljubljani gosto snežiti. V prav občutnem jesenskem hladu, ki je zadnja dva dneva nastopil, je že popoldne začelo iz nizkih sivih oblakov drobiti »babe pšeno«, v mraku pa so prišle pridno naletavati bele snežinke. Zasnulo mesto je v sneženi sen... Prvi pozdrav zime, ki naglo nastopa.

Šematična skica prereza Venče-šaha h katastrofi 8. t. m.

Znaki: med 1 in 2 do f goreč premogove plasti; 2 hodnik v globokini 50 m, 3 hodnik (54 m), 4 glavni hodnik (59 m), od katerega so izpeljani navzgor in navzdol vodoravni in navpični hodniki, katerih je v Venče-šahu skupno 10 km; A1 zasilon izhod ali mali jašek, po katerem prihaja zrak v podzemlje; a odkop št. 15, kjer so bili zaposleni ponesrečeni rudarji, b, c, d, e odkopi, »sobe«, slične odkopu št. 15.

plasti (1) silna vročina, je odšel Hribar poivrat na hodnik; tu ga je našel paznik Sotenšek, ki mu je svetoval, naj obide odkop in naj v ozkem navpičnem hodniku (—) izseka dva sklončnika, da bi se s prebitjem stene zboljšal zrak v jami.

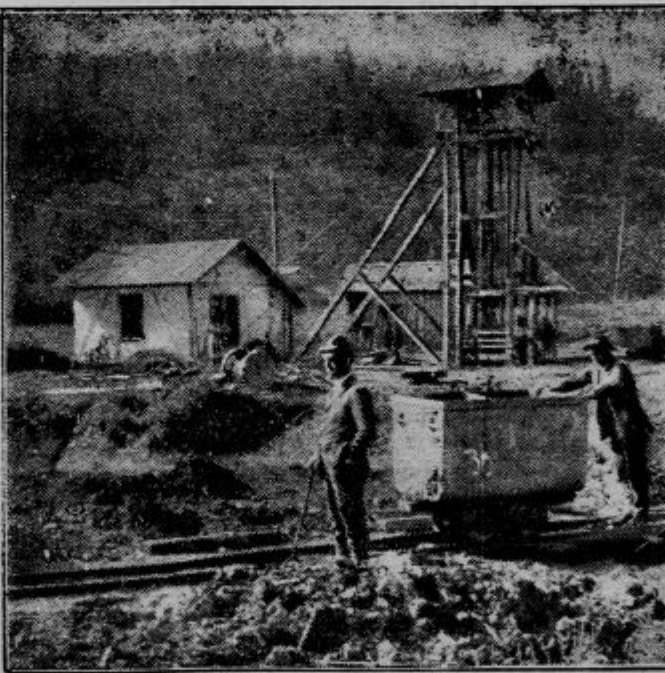
Hribar je paznika obogal in izsekal dva sklončnika. Med tem so prispeli ostali njegovi tovariši z lesom. Ker se položaj kljub prebitju stene še ni zboljšal, jim je svetoval Sotenšek, naj izsekajo še en sklončnik. Pri izsekavanju tega sklončnika so se nato vrstili vsi štirje rodarji.

Bilo je okoli 3.30 zjutraj, ko je prišla vrsta za izsekavanje na rudarja Hribarja. V tem času sta Kolenc in Petje počivala na

gli udušiti in so sedaj rudarji na delu, da bodo od odkopa št. 15 ma vse strani napravili zidane ograje, da bi na ta način preprečili nadaljnje nesreče. S tem bo šlo v nič okoli 600 vagonov premoga.

Kdo je kriv katastrofe, je zelo težko ugotoviti. Izjave prič se deloma strinjajo, deloma pa si nasprotujejo. Besedo bo zdaj imelo državno pravdnistvo, ki mu odstopi vse zadavne akte rudarsko glavarstvo v Ljubljani, za katero je vodil preiskavo inž. g. Pehani.

Vtis katastrofe na prebivalstvo je bil nepopisen: kmetijski fantje zagotavljajo, da ne gredo za noben demar več v jamo, na stare rudarje, okoli 60 po številu, katerih

Venče-šah s strojno in šahovim stolpom.

hodniku pod odkopom (**), dočim se je Mramor nahajal v pogovoru s paznikom Sotenškom (—). Tedaj je nad Hribarjem, ki je izsekaval tretji sklončnik v navpičnem hodniku (—), nenadoma zagrmel strop, ker je bila stena že preveč izpodkopana in ga zasul s premogom. Hribar se je sicer hotel rešiti z naglim begom, toda bilo je že prepozno. Smrt ga je dohitela (—), preden je dosegel vodoravni hodnik, v katerega se je mislil zateči.

očetje so prav tako bili rudarji, pa ni oredila nesreča prav posebnega vtisa, ker menijo, da morajo biti neprestano pripravljeni na — smrt. Razburjenje med rudarji in prebivalstvom se tudi po pogrebu nesrečnih žrtev še ni podelilo. Še vedno padajo občutki, da lastništvo rudnika ni dovolj poskrbelo za varnost v rovi. Zato je pač v interesu rudarjev in podletja, da se sodna preiskava čim bolj pospeši in se razjasni vprašanje krivde, obenem pa nemu-

Danes! Premijeral! Danes!

Ljubavne avanture

Leopoldine Habsburške

(Drama o bitliji Habsburg)

Film usode habsburških nadvojvod ob pravnem času s krasnimi posnetki Nijze Avstrijske, Solnograda in Berlina. Sodelujejo Xenia Desni, Olga Čehova, Wilh. Forst, Grete Graal.

Premijera danes ob: 4., pol 6., pol 8., 9.

Telefon 2730 Kino »DVOR«

doma ukrene vse, da se kar najbolj zadržijo življenje v premogovniku zaposlenih rudarjev.

Letošnja smrtna ponesrečenja v premogovnikih v Sloveniji.

V Sloveniji imamo v premogovnikih vsako leto 7—10 smrtnih ponesrečenj. Letos je to število že doseženo. Prvega januarja t. l. se je smrtno ponesrečil na separaciji v Krmelju 49letni čuvaj Jože Keše, družinski oče iz Govejega doma pod Vrhom, občina St. Janž. Njegova smrt je bila zagonetna, ker so ga našli ob lelem dnevu okoli 12. ure na železniški tračnici z razbito lobanjo, ne da bi bil kdo priča njegove smrti. Domnevalo se je, da je padel z mosta.

Po en rudar se je smrtno ponesrečil v Ljubljani v premogovniku »Družbe z o. z. v. v premogovniku »Keramične industrijske družbe v Zagrebu« istotam in v Trbovljah. V Mežicah sta se smrtno ponesrečila dva rudarja. V četrtek, 10. t. m., se je v državem rudniku v Velenju ubil kopač Fran Strojnik, tako da znaša 2 njim število letos smrtno ponesrečenj že 10.

Krvav pretep v Lipovcih

Dol. Lendava, 10. nov.

V gostilni Štefana Mertlika v Lipovcih sta se dne 7. t. m. zvečer sešla Ivan Vohar, čevljarski mojster iz Bratoncev; in Stefan Renglo, p. d. imenovan »Markec«, posestnik v Lipovcih. Oba sta si naročila vino in si pošteno vsak zase privoščila dobro kapljico. Vohar je kmalu postal dobre volje in je pozval pilskega tovariša Rengla k svoji mizi, rekoč: »Markec, hodi piti!«

Renglo se je čutil užaljenega, ker ga je prijatelj poklical po domače za Markca. Skočil je torej proti Voharju ter mu razlil pol litra vina po mizi. Začelo se je prepiranje. Beseda je dala besedo in razgreta moža sta hitro trella skupaj. Kmalu pa sta se tudi unesla in začela piti dalje, a pri tem sta se zbadala z različnimi priimki. Polagoma sta se oba odpravila iz gostilne.

Ko je bil Renglo že precej oddaljen od gostilne, se je naenkrat izvil svojima sinoma izpod rok in pohitel nazaj proti Voharju. Zda sta se moža besno spopadla. Renglo je s palico udaril po Voharjevi glavi. Vohar, ki je mnogo šibkejši, pa je v obrambo potegnil nož ter je Renglu razrezal roko in mu zadal sunk v prsi. Renglo se je takoj zgrudil v nezavesti ter so ga z vozom hitro prepeljali domov, kamor so poklicali zdravnika. Naslednji dan so ranjenca odpeljali v bolnico v Mursko Sobotu, kjer se bori s smrtjo. Vohar se je po svojem činu takoj skesal in se šel sam javit orožnikom. Zda se nahaja v preiskovalnem zaporu v Dolni Lendavi.

Žrebanje državne razredne loterije

Beograd, 11. novembra

Pri današnjem žrebanju so bile žrebanne naslednje srečke:

10.000 Din dobi srečka 53.914.
Po 4000 Din dobijo srečke: 38.918 24.448 41.445 48.469 73.443 112.232.
Po 2000 Din dobijo srečke: 1.918 2.022 7.791 9.202 9.958 11.276 12.425 21.400 28.744 32.549 33.475 35.400 35.671 37.372 37.513 40.047 42.243 45.394 46.004 50.963 51.994 56.408 59.286 61.086 61.819 64.662 70.993 77.293 85.129 86.528 87.851 89.599 90.168 92.592 95.594 100.532 103.232 103.549 104.280 105.393 106.373 106.795 107.186 109.280 110.660 111.025 116.505 121.265.

POPOLNOMA NOVO!

MONUMENTALNO! PRETRESLJIVO! VELIČASTNO! SENZACIONALNO! KOLOSALNO! NAPETO! ZABAVNO! NEPREKOSLJIVO!

POPOLNOMA NOVO!

Danes predvajamo ravnokar dovršeni film, ki je prava senzacija v umetniškem in tehničnem oziru. Film, ki se ravnokar predvaja z največjim uspehom v svetovnih kinogledališčih

V sedmem nebu

Mlada prekrasna pastorka v rokah brezsrčne mačke. Reši jo junaški mladenci ter jo odvode v »SEDMO NEBO«, kjer uživa raj neskaljene, čiste ljubezni. — Trobenta svetovne vojne. Vsakodnevni duhovni sestanki mladega zaljubljenega para. — Težka usoda. Uteha v mehkih rokah svoje izvoljenke. — V glavni vlogi prekrasna, mlada

JANET GAYNOR

V ostalih vlogah sama izbrana filmska elita. — Prekrasna očarujoča fotografija bojnih poljan, ponočnega boja z žveplenim gajem, bojev na nož. Nesprejeto armade širnega polja slave itd. itd.

LITNI KINO MATICA

Telefon 2124.

Danes ob: pol 8. in 9.

Pogled na šentjanški premogovnik v Krmelju. V ozadju separacija (X) in graščina (XX).

Domače vesti

* **Izpremembe v naši vojni mornarici.** Vojaki-dijaki tehnične stroke pri naši vojni mornarici so nedavno polagali izpite za rezervne oficirje pri pomorskem arzenalu v Tivtu, oziroma v strojni šoli v Glinovicih. Izpit so z uspehom položili: Boris Kandare iz Ljubljane za inženjerja-podporočnika, Dušan Rozman iz Ljubljane za inženjerja-podporočnika, brodograditeljske stroke; iz strojne stroke pa za mornariško-tehnične poslovalce 4. razreda, oziroma za inž.-podporočnike: Andrej Cvar iz Ortenke, Viktor Kink iz Ljubljane, Franc Korbar iz Mengša, Lado Kostanjevec iz Trilca, Josip Oberstar iz Sodražice in Julij Soklič iz Ljubljane.

* **Izpremembe v ljudskih službah.** Dr. Marko Cipič, doslej sodnik v Benkovcu, je imenovan za svetovalega tajnika pri stolu sedmorice, oddelku B, v Zagrebu. Sodnik Fran Verlič pri okrožnem sodišču v Novem mestu je pomaknjen v 8. skupino I. kategorije.

* **Iz uradnega lista.** »Uradni list« Ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v večerajšnji številki pravilnik o voditvi sodnega zadržnega registra zadrug, ustanovljenih po zakonu o kmetijskem kreditu; izpremembe in dopolnitve v pravilniku za opravljanje državnih strokovnih izpitov v resorzu ministra za finance ter odločbo o razvrstitvi ekonomov-računovodij na nižjih in specialnih kmetijskih šolah.

* **Novoga direktorja za Belle Iščice.** Gornja ralna direkcija državnih posestev pri finančnem ministru je razpisala natečaj za direktorja državnega posestva Belle. Kandidati morajo imeti potrebno strokovno kvalifikacijo s praktičnim izkuštvom. Razen tega morajo biti naši državljani. Prijave naj se do 15. decembra pošljejo gori omenjeni direkciji.

* **Razpisani službeni mest.** Za zdravstveno okrožje Grosuplje je razpisana služba okrožnega zdravnika. Prošnje naj se vložijo do konca novembra pri ljubljanskem oblasnem odboru. Na državnih gimnazijih v Kranju se odda mesto prvega šolskega sluga.

* **Stroški za preiskovalni zapor in izvršitev kazni.** Ministrstvo pravde je določilo za sodne jetnike v območju višjega delnega sodišča v Ljubljani kot povračilo za stroške preiskovalnega zapora in izvršitev kazni za enega jetnika na dan za čas od 1. januarja 1928. do 31. decembra 1928. za preiskovalni zapor in preskrbo pri izvršitvi kazni 4 Din, za stražo in upravo pri izvršitvi kazni pa 11 Din.

* **V Zagrebu šole zaprte.** Po poročilih, ki jih je prejelo ministrstvo za narodno zdravje, se škrlatinka v Zagrebu še vedno širi. V zadnjih dneh se je število bolnikov zvišalo na 135. Vse šole so za nedoločen čas zaprte.

* **Štirje mrtveci pod ruševinami hiše.** V hercegovinskem selu Drenovu se je v sredo zvečer pripetila velika nesreča. Okoli polnoči se je zrušila hiša Sime Matića. Pod ruševinami so našli smrti štirje osebe: Sime, njegov brat Ilija, njegova žena Mara in štiriletni otrok. V četrtek zjutraj so jih mrtve izkopali izpod ruševin.

* **Logar ubit iz maščevanja.** V šumi Bistrici kl je kakih 7 km oddaljena od Ogulina, so našli mrtvega logarja Mateja Božičevića, deset korakov stran pa njegovo puško. Matej je bil od zadaj ustreljen; ena krogla je prebila pleče in običala v prsih, druga pa ga je zadela nekoliko nižje in mu prodrla trebuh. Domneva se, da je bil ustreljen iz maščevanja. To je tembolj verjetno, ker je bil logar precej strog v službi. Zločin je v Ogulinu in okolici povzročil veliko senzacijo.

* **Osemdesetletnik ubil 95 letno staro.** Kakor poročajo iz Novega Sada se je v ubožnici v Futogu preteklo nedeljo izvršil uboj, ki je glede visokosti starosti storilca kakor tudi njegove žrtve pač izredna redkost. V tamkajšnji ubožnici sta živela 80 letni Konrad Peller in 95 letna Magdalena Kamp, med katerima je večkrat prišlo do prepira. Tako tudi prejšnje nedelje. V jezi je Peller svojo nasprotnico udaril s palico s tako silo po glavi, da se je Kampova nezvesta zgrudila na tla in kmalu nato umrla. Osemdesetletnika je žandarmerija aretirala in izročila sodišču.

* **Nagrada za izsleditev ukradenih kobil.** z vozičkom. Dne 6. t. m. je bila ukradena kobila, polnokrvna, stara 6 let z vozom z praviljčkom. Opis kobil: na čelu bela lisa na srednjih nogah ob členkih bela lisa ter zadnja desna noga z belo liso. Leva zadnja noga je okrasna in malo zatečena. Visokost 159 cm. Vprega je oprsna. Voz je imel samo levo luč, je za dva sedeža ter je bil samo sprednji sedež prevlečen s konjino. Naslonjalo je tapetirano z rjavo konjino, obrobjeno s cinkasto pločevino, ter na levi strani malo odlomljeno. Voz je prepleaskan rjavo ter je v slabem stanju. Železno prednje stojišče je izdelano iz celega ter je en del odlomljen. Za izsleditev dam nagrado 1000 Din. — Jože Ambrožič, mesar Jesenice. 1671

* **Pri bolečinah hemeroidov.** telesnem zaprtju, natrgovanju črevesa, abscesih, krvavitvah debelega črevesa, siljenju na vodo, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, močnem utrujenju srca, omotičnosti prinaša uporaba naravnih grenčice »Franc-Josef« vedno prijetno olajšanje, večkrat pa tudi popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za no-

tranje boleznij dajo v mnogih slučajih vsak dan zjutraj in zvečer piti po pol kupice vode »Franc-Josef«. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

* **Velika izbira vojenih lopic, paloverjev** vsakovrstnih bluz, perila, kravat, vezenin in nogavic, rokavic ter zimskih porla priporoča po izredno nizkih cenah Ignacij Zargi, Ljubljana, Sv. Petra cesta. 207

* **Oblike kemično čistil, barva in pilista** tovarna Jos. Reich. 204

* **Opozorjamo na današnji oglas** tvrdki A. Lampret. 227

29.
Kakor poje vsak nam godec,
gre ljubezen skozi želodec.
Ženka, čuj moža nasvete:
kuhaj večkrat

Pekatele

(Dolje prih.)

Iz Ljubljane

u— **SJSU »Preporoda«** poziva vse tovaršice in tovariše, da se udeležijo predavanja v spomin rapalskega dne, ki se vrši danes ob 17. uri v čitalnici »Jadrana« (arona Nar. doma). Predava g. prof. Zgrabljik. Preporodaši in Preporodašice, udeležite se predavanja polnoštevno, da s tem pokažete razumevanje za naše trpeče brate onstran meje. — Predsednik. 1664

u— **Društvo »Soča«** v Ljubljani vabi vse »Sočane«, prijatelje in druge danes v soboto 12. t. m. v ljubljanski dvor (klet) na spominski večer sedme obletnice nesrečnega rapalskega dneva. Na dnevnem redu: govori, petje in deklaracije. Prijďte polnoštevno, da posvetimo ta večer našim zastranim bratom, nad katerimi vlada težko in kruto nasilje stujca. Začetek ob 20.30 zvečer, brez vstopnine. — Odbor.

u— **Dinarski dan** Jugoslovenske Matice. Jugoslovenska Matica v Ljubljani proš vse sodelovalce, ki so se direktno ali pa v šolah prijavili za sodelovanje pri dinarskem dnevu, da pridejo danes popoldne ob 3. v pisarno Jugoslovenske Matice zaradi dogovora o pomoči.

u— **Poučna predavanja s sklopičnimi silkami** o našem zasedenem ozemlju se vrše danes v soboto dne 12. t. m. popoldne v kinu Matica v naslednjem redu: Ob 2. za učenke osnovnih in meščanskih šol; ob 4. za dečke istih šol in ob 6. za gojence srednjih in strokovnih šol. Vstopnina 2 Din. Starši, pošiljate otroke k predavanjem!

u— **O čarovnicah in vražah** v srednjem veku. O tej vlezanimi temi priredi ZKD v nedeljo in ponedeljek dne 13. in 14. t. m. v prostorih kina Matice filmsko predavanje. Predavatelj g. prof. R. Pavlič bo v kratkem opisal grozne zablude človeštva, ki dajejo za vse čase srednjemu veku žig sramote. Predavanje bo spremljal izbrani zgodovinski film, ki bo vso to dobo nazorno orisal in pojasnil. Zanimiva prireditev se prične v nedeljo ob 10.30 dopoldne ter se ponovi samo še v ponedeljek ob 14.30 popoldne. Današnja običajna prireditev ZKD odpade. Opozorjamo ponovno cenj. občinstvo na to spremembo s posebnim povdrom, da si blagovito vstopnice glede na vlezanimivo tvariho čimprej preskrbeti. Dobe se v predprodanju pri blagajni kina Matice od danes naprej.

u— **Marionetno gledališče** Čehoslovaške Obce v Ljubljani priredi v nedeljo, 13. t. m. ob pol-šestnajsti uri na Taboru Sokol predstavo: »Gašperček zmaguje«. Za številno udeležbo uljudno prosil — Odbor Marionetnega gledališča Čehoslovaške Obce. 1670

Danes ob pol 8, 9, premijera
najlepšega vefilma sedajnosti

V sedmem nebu
ELITNI KINO MATICA

u— **Kdor rad pleše in ljubi** neprisljano zabavo, naj pride noč ob 8. uri v posebno dvorano Askerčeve kleti na Askerčevi cesti (v poslopu g. Fr. Derende), kjer priredi pevsko društvo »Krakovo-Trnovo« Martinov večer s pestrnim sporedom. 1673

u— **»Slavček«** Martinov večer, danes v soboto, 12. novembra, gostilna pri »Jerneju« Sv. Petra cesta. 1648

u— **Naše žene in dekleta**, zopet vas kliče zopet vas vabi »Atena«. Pripravljamo za sredo 16. t. m. ob 17. »Modno Čajankot«, ki bo vztrajala in obogatila marsikatero izmed vas. Pridite, za kratko uro pravega estetskega užitka. 1669

u— **Naši krojaški in damski saloni** naj si ogledajo »Modno Čajankot« Atene, da prijetno pogumno izpolnijo svoj lastni program silne revije. 1669

u— **Čudne cestne razmere.** Prebivalci Opearske ceste se pritožujejo zaradi neradne razsvetljave in slabega nasipanja ceste. Zlasti električne svetilke ne gote redno. Prosimo, da se napravi red.

u— **Drobna policijska kronika.** Od četrka na petek so bili prijavljeni policiji naslednji dogodki: 1. tatvina psa, 1. tatvina krompirja, 2. tatvina dežnikov, 1. goljufija, 1. prestopke nedostojnega vedenja, 3. poškodbe tuje lastnine, 1. prestopke ogrožanja

telesne varnosti, 1. prestopke trpinčenja šivali, 2. prestopka klijenja nočnega mira, 1. prestopke prekrščenja policijske ure, 10 prestopkov čestnega policijskega reda in 1 prestopke avtomobilskih predpov. Aretacija je bila izvršena in in sicer zaradi beračenja.

u— **Zlobna poškodba.** Ko se je odpravil mesar Ivan Breskvar stanujoč v lastni hiši na Cesti v Mestni log št. 1, predsončnim spat, je nakrat zaženketala v oknu šipa in se razdrobila. V sobo je prijel večji kamen Breskvarja že dalje časa nadlegujejo neznanzi zilkovci ter so mu tudi že pred nekaj dnevi pobili šipe v oknih. Oškodovanec slati v pobijalnih šip neke svoje sorodnike, ki se jezijo nanj zaradi neke dedščine. — Na neki novi zgradbi za Bežigradom, ki jo zida stavbenik Treo so neznanzi pomočniki iztrgali v četrtek ponoči kos električne napelave. To pa jim še ni zadostovalo, marveč se je našel med njimi celo »umetnik«, ki je porabil za barvo svoje lastne eksperimente ter naslikal na zid golo žensko nogo...

u— **Ukraden pes.** Ključavničarski mojster na Olincih, Ivan Zorko, si je pred kratkim nabavil mladega lovskega psa-pičarja, za katerega je dal 1000 Din. Črni kratkodlak pa je bil tako povsedeč neznanemu tatju, da mu ga je v sredo ponoči z domačega dvorišča neznanokam odpeljal. Tatvino je Zorko prijavil policiji, ki je uvedla poizvedbo, a so ostale brezuspešne. Za izsleditev izgubljenega psa je oškodovanec razpisal 500 Din nagrade.

OBLAČILA

tvrdke J. Maček

LJUBLJANA, Aleksandrova 12
so najboljša in najcenejša.

u— **Polomil ga je.** Patrolajoči stražnik je sredi sredi na Tržaški cesti nekoliko okalenega možakarja, ki je nosil pod pazduho nekaj čuden svečen. Čim je mož postavil stopil do vrtočlavlca, se je roč svečnja nenadoma sprožil in žalostno zagagal. To je moža tako prestrašilo, da je žvit svečen v obliki prave Martinove goske na mestu izpuštil in jo skušal odkuriti v temo. Namerja se mu pa ni posrečila, ker ga je mož postavil pravočasno pograbil, da je obstal pri goski, ki je običajla kar na mestu. Napol zmešan Rude je moral pozneje pripovedovati na policiji celo zgodbo, kako je prišel po krivih poth do goske. »Že spetle je robandi, ko so pisali protokol. Še tega mi je bilo treba! Mar bi šel to preklicano gosko pokusati na tisto veselico tam v Askerčevu klet, kjer ga bodo sekali v soboto Krakovčani in Trnovčani! Tku bom pa spet u lukn živžgu...«

Za kožo

vseh vrst dvjajčne

platujem
najvišje
cene

u— **Kradelo vseprek, od krompirja do** dežnikov. Ljudje, ki imajo polje, so pospravili v šrambe že vse pridele. Ker tatovi na polju nimajo več kaj iskati, obiskujejo zato razne kleti in nabirajo tuj krompir, zelje in druga živila. Policija prejema vedno več sličnih ovad, posebno iz predmestij. Uvedene preiskave pa navadno ne prinašajo nikakega pozitivnega rezultata. Tatove izslediti je v takih primerih tudi skrajno težko, ker postopajo skrajno račinirano. Sila pač kola lomi. Enako, kakor z živili je tudi s kurjav. Marsikatera stranka dobiva v svoji drvarnici neljube obiske. Mnoge se tudi tatvine desk na raznih novih stavbah. Na delu so intenzivno tudi »promogarki«, ki kradejo premog na železnici. Bolji ogabni tatinski tipi se pojavljajo po raznih lokalih, ki izrabljajo nepazljivost kavarniških ali gostilniških gostov ter jim v ugodnem trenutku snamejo z obešala suktnjo, površnik ali dežni plašč. Najobičajnejše pa so tatvine dežnikov. Lastniki dežnikov niso varni pred tatovi celo pri kupovanju v trgovinah. Predvčerajšnjim je neznan možki odnesel 200 Din vreden dežnik iz neke trgovine na Karlovski cesti uradniku Antonu Straudu. Mlekarici Angeli Vjantovič z Ilovice pa je neznan tat ukradel istotoliko vreden dežnik kar z vozička v Trnovem.

u— **Šeparska brusilka škarij in nožev.** V mestu se je pojavila neznana okrog 35 letna šeparka, ki obiskuje razne stranke, da ji izročajo v brušenje škarij in nože. Šeparka ima navado, da obljubi strankam prineseti izročeno nazaj že po par urah, kar se pa ne zgodi. Neznana ženska je oseparila v različnih delih mesta že več strank, ki so podale tudi tozadevne ovadbe.

u— **Najdeno in izgubljeno.** Policiji je bilo prijavljenih od 16. do 31. oktobra več različnih predmetov, ki so jih izgubili ljudje ob raznih prilikah na ulici ali v lokalih. Med temi je 1 srebrna in 1 zlata damska ura, več različnih bankovcev od 1000 do 10 Din, več listnic z različnimi svotami, par roč-

nih torbic, 1 samokres, več različnih kosov obleke ter raznih dokumentov. Najdeni so bili naslednji predmeti: 2 manjši vsotji denarja, 3 klati prstani, 1 srebrna zapestnica z obeskom, več različnih dežnikov, 3 psi, več kosov obleke in porla, 1 avtomobilska šipa iz rjbe kosti, 1 dvokolesni ročni voziček, 1 usnjata torbica ter 2 zračni cevi motornega kolesa.

Ne samo

specijalne golzarje, tudi vse druge športne čevlje za lovce, smučarje ter sploh vseh vrst obutev morate naročiti pri tvrdki J. Brajer, Ljubljana, Breg 1, ker je to čina specijalna delavnica obutve v Sloveniji.

Iz Maribora

u— **Komu so podrejeni okrajni zastopi?** Zadnjemu zasedanju mariborske oblasne skupščine je veliki župan v svojem poročilu o stanju obce uprave v mariborski oblasti sporočil, da si je še nadalje pridržal posle nadzorne ali disciplinskega gospodstva nad okrajnimi zastopi, v kolikor so po veljavnih zakonih pridržani pokrajinski, oz. deželni samoupravi. Oblasni odbor torej še ni popolen gospodar nad okrajnimi zastopi, ker zakon o oblasni samoupravi glede okrajnih zastopov, ki obstojajo edino v mariborski oblasti, ničesar ne odreja. Tudi občine imajo zaradi tega še dvojno drugo instanco v mariborski oblasti. Nadzorno ali disciplinsko gospodstvo nad občinami je veliki župan sicer prenesel na oblasno samoupravo v Mariboru; v kolikor gre za nadzorstvo nad občinami glede osnovnega premoženja, njihove osnovne imovine ter njihovih zavodov; pa so občine še vedno podrejene okrajnemu zastopu, a oblasni odbor ima tudi v tem oziru višjo nadzorstveno oblast.

u— **Ureditve javne varnosti v mariborski** oblasti. Skrb za javno varnost v mariborski oblasti ima sedaj drugi odsek notranjega oddelka velikega župana. Temu oddelku so podrejeni okrajni glavarji kot specialno policijsko oblasno, policijski komisariat v Mariboru, obmejna komisarija železniške policije v Mariboru in Kotoribi za ekspoziturni v Dravogradu, Gor. Radgona in Dolnji Lendavi, ki so se v spostavile letos namesto uklenjenih prejšnjih komisariatov železniške in obmejne policije v tej krajli. Nedavno je bila ustanovljena še nova ekspozitura obmejne komisarijata v Goricah pri Kotoribi, in sicer na Letinskem mostu čez Dravo.

u— **Občinska seja** za oddajo stanovanj v novih mestnih hišah se še tudi ta teden ni vršila; predvidena je šele v petek 18. t. m.

u— **Sokoško društvo v Mariboru** priredi danes 12. t. m. ob 20.30 uri v Narodnem domu svojo akademijo v proslavo dvajsetletnice društvenega obstoja. Opozorjamo cenj. občinstvo, da se prične spored točno ob napovedanih uri. Predprodaja vstopnic pri tvrdki Bureš Franjo, Majer Franjo, Mih Emar in Pinter & Lenard.

u— **Citraški koncert.** Mariborski citraški klub priredi v nedeljo dne 13. t. m. ob 16. v mali dvorani Narodnega doma veliki citraški koncert. Prijatelje citraške godbe uljudno vabi k obilni udeležbi. — Odbor. 1666

u— **Prvi sneg.** Zadnje dni je imel Maribor skrajno slabo vreme; pred dvema dnevnoma je proti jutru nastal silen vihar, ki je potrgal raz dreves še zadnje liste. Po dnevi je bilo nato uprav soparno, toplo vreme. Proti večeru se je močno ohladilo in včeraj zjutraj je začel naletavati moker sneg, ki je čez dan pobelil mesto in okolico. Meščanom, kot tudi kmetom, je prišel sneg mnogo prežgadol. Niti v mestnem parku še niso pograbili listja, kmečke ute pa so vse prazne. Upamo, da nam bo solnce vsaj za nekaj časa vrnilo jesenske trate, ki so še sočno zelene.

u— **Hazardne igre** na sejmih. Po mariborski oblasti so se množile pritožbe, da brezvestni ljudje po deželi zavalajo na sejmih nezkušene ljudi k igranju hazardnih iger; igrajo na stožce, na keggle, z lutkami itd., pri čemer izgubljajo najrevnejši ljudje svoje prihranke. Veliki župan je izdal za-

NA
VRHUNCU
STOJE NOGA
VICE Z ŽIGOM:
"KLJUČ"

so najboljše, najtrajnejše in zato najcenejše.

Sledete srečke drž. razredne loterije kupljene pri Zadrugi hranilnici

r. z. z. o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta štev. 19 so bile

izžrebane dne 9. t. m.

Po Din 2000* — so zadele št. 9.391 in 9.776.

Po Din 500* —, pa so zadele naslednje številke:

76.721, 76.717, 100.728, 100.706, 100.727, 5.743, 5.731, 15.411, 15.495, 15.422, 53.468, 53.471, 53.480, 53.496, 66.601, 66.629, 91.763, 91.707, 91.711, 8.010, 8.025, 8.002, 8.052, 9.730, 9.711, 11.526, 20.817, 23.492, 23.403, 34.146, 34.103, 34.102, 34.181, 34.151, 59.326, 59.301, 59.348, 60.829, 70.225, 71.829, 71.822, 83.224, 83.210, 83.233, 86.350, 96.916, 96.919, 97.767, 97.778, 97.716, 97.726, 110.121, 110.200, 110.193, 111.127, 111.121, 111.179, 111.109, 120.116, 120.144, 123.353, 123.319, 9.371, 20.256, 20.263, 24.253, 24.210, 34.038, 58.007, 58.019, 58.096, 70.225, 71.829, 71.822, 73.659, 82.506, 82.532, 82.569, 99.523, 110.793, 110.576, 110.733, 122.707, 122.704.

To so zavoji

pristnih

Pyramidon
Tablete

Varujte se pot-

vorb in slabih

nadomestil.

radi tega podrejenim političnim in policijskim oblastvom najstrožja navodila, da takol zabranijo take nedopustne igre in proti sleparjem postopajo po zakonu.

Iz Celja

u— **Občinske volitve** v celjskem srozu. V nedeljo, 20. novembra se bodo vršile v 18 občinah celjskega sroza občinske volitve. Sreški poglavar je potrdil za te občine kandidatne liste in sicer: za občino Sv. Jeronima 1, Griže 3, Svetlina 1, Višnja vas 4, Nova cerkev 2, Polzela 2, Vransko 2, Sv. Rupert 2, Vojnki 3, Grajska vas 3, Šmarina v Rožni dolini 1, Dobrna 2, Sv. Pavel pri Preboldu 4 in Celje okoliča 7 list. V občinah Sv. Jeronim, Šmarina v Rožni dolini in Svetina odpadejo volitve, kjer je bila vložena samo ena lista.

u— **Mestni odbor »Orjuna«** v Celju poziva svoje članstvo, da se udeležijo polnoštevno protestnega zborovanja, ki ga priredi Jugoslovenska Matica, podružnica v Celju v nedeljo ob 10.30 v veliki dvorani Narodnega doma. V civilu z znaki Zdravo!

u— **Regulacija Hudine.** V četrtek, dne 10. t. m. se je vršila pri g. velikem županu v Mariboru zaključna anketa za regulacijska dela Hudine, katere so se udeležili g. veliki župan, predsednik oblasnega odbora dr. Leskovar, oblasni hitrotehnični inž. Juran, inž. Fischer in sreški poglavar vladni svetnik dr. Senekovič iz Celja. Z delom se prične tekom prihodnjega tedna, ker je anketa prišla do končnih zaključkov. Ker gre za silobrambeno akcijo, bo pri regulacijskem delu pomagalo tudi vojastvo izvedbo regulacijskih del je prevzel regulacijski odbor mariborske oblasti, ki bo regulacijo izvršil ali v lastni režiji pod vodstvom oblasnega hidrotehničnega inženjerja ali pa delo razpisal, o čemer bo sklepal še oblasni odbor. Tudi gmojna stran regulacije je toliko zagotovljena, da je treba nabrati še kakih 100.000 Din pri zasebnih interesentih, ki bodo gotovo pokazali dovolj smisla za to važno akcijo.

u— **Občinska seja** za oddajo stanovanj v novih mestnih hišah se še tudi ta teden ni vršila; predvidena je šele v petek 18. t. m.

u— **Sokoško društvo v Mariboru** priredi danes 12. t. m. ob 20.30 uri v Narodnem domu svojo akademijo v proslavo dvajsetletnice društvenega obstoja. Opozorjamo cenj. občinstvo, da se prične spored točno ob napovedanih uri. Predprodaja vstopnic pri tvrdki Bureš Franjo, Majer Franjo, Mih Emar in Pinter & Lenard.

u— **Citraški koncert.** Mariborski citraški klub priredi v nedeljo dne 13. t. m. ob 16. v mali dvorani Narodnega doma veliki citraški koncert. Prijatelje citraške godbe uljudno vabi k obilni udeležbi. — Odbor. 1666

u— **Prvi sneg.** Zadnje dni je imel Maribor skrajno slabo vreme; pred dvema dnevnoma je proti jutru nastal silen vihar, ki je potrgal raz dreves še zadnje liste. Po dnevi je bilo nato uprav soparno, toplo vreme. Proti večeru se je močno ohladilo in včeraj zjutraj je začel naletavati moker sneg, ki je čez dan pobelil mesto in okolico. Meščanom, kot tudi kmetom, je prišel sneg mnogo prežgadol. Niti v mestnem parku še niso pograbili listja, kmečke ute pa so vse prazne. Upamo, da nam bo solnce vsaj za nekaj časa vrnilo jesenske trate, ki so še sočno zelene.

u— **Hazardne igre** na sejmih. Po mariborski oblasti so se množile pritožbe, da brezvestni ljudje po deželi zavalajo na sejmih nezkušene ljudi k igranju hazardnih iger; igrajo na stožce, na keggle, z lutkami itd., pri čemer izgubljajo najrevnejši ljudje svoje prihranke. Veliki župan je izdal za-

NA
VRHUNCU
STOJE NOGA
VICE Z ŽIGOM:
"KLJUČ"

so najboljše, najtrajnejše in zato najcenejše.

Sledete srečke drž. razredne loterije kupljene pri Zadrugi hranilnici

r. z. z. o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta štev. 19 so bile

izžrebane dne 9. t. m.

Po Din 2000* — so zadele št. 9.391 in 9.776.

Po Din 500* —, pa so zadele naslednje številke:

76.721, 76.717, 100.728, 100.706, 100.727, 5.743, 5.731, 15.411, 15.495, 15.422, 53.468, 53.471, 53.480, 53.496, 66.601, 66.629, 91.763, 91.707, 91.711, 8.010, 8.025, 8.002, 8.052, 9.730, 9.711, 11.526, 20.817, 23.492, 23.403, 34.146, 34.103, 34.102, 34.181, 34.151, 59.326, 59.301, 59.348, 60.829, 70.225, 71.829, 71.822, 83.224, 83.210, 83.233, 86.350, 96.916,

vlaka. Kdor se polje v Ljubljano z jutranjim osebnim vlakom, ima na razpolago samo dve uri, da opravi svoje posle. Če pa ima več opravka, mora prenočiti v Ljubljani ali v Novem mestu. Ako se naša proga ne rešita, so pač druge proge, ki dajejo precej prebitka, tako da ne bi bilo toliko škoda, če bi nam dali večerni vlak iz Ljubljane do Karlovca.

Iz Kranja

— **Negodna starke.** 66letna Marija Slap, doma iz Gornjega Jezerskega, je te dni obiskala v Koprniku svojo sestro, ki je zaposlena v Ofnerjevi žagi kot žagar. Med pogovorom je stala ženica v bližini cirkusa in na nepojasnjen način prišla z levo roko v stroj, ki ji je odtrgal štiri prste. Prvo zdravniško pomoč ji je nudil okolišnji zdravnik dr. Globočnik iz Kranja. Ker je bila poškodba težka, je bila žena odpravljena v ljubljansko splošno bolnico.

— **Gledališki odtar.** Narodne igrice pripravljajo sedaj igrati »Mati«, dramsko sliko v treh dejanjih, ki jo je spisal znani pisatelj Kaver Meško. Režija je poverjena g. Režu. Ostale vloge so v rokah najboljših članov in članic domačega gledališkega ansambla. Vprizoričitev bo prihodnji teden.

— **Rapalski prostava.** V slučaju legega vremena bo jutri ob 9. dopoldne slavnostno zborovanje pred mestno hišo na Glavnem trgu, ob gradnem vremenu pa v vestibulu Narodnega doma ob istem času. Proglasi se bodo odkupni znaki. Pridite vsi, da bo manifestacija čim lepša in dostojnejša slovesa gorenjske metropole!

— **Pogrešan dijak.** Lastnik penzionata v Predvorju, odvetnik g. dr. Wurzbach ne dobi že dalje časa nobenih sporočil od svojega 19letnega sina Harolda, ki je bil odšel študirat v inozemstvo. Lansko leto je

pogrešani obiskoval tukajšnje državno gimnazijo, začetkom tekočega šolskega leta pa je odšel v Rim, da nadaljuje študije. Tam pa ni bil sprejet radi neznanja italijanščine v noben učni zavod. Po zadnjem pismu, ki ga je pisal iz Rima svojim staršem, je sklepali, da je odšel v Nemčijo, vendar ni od tega časa nobenih nadaljnjih vesti od njega. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči njegovim staršem v Predvorju pri Kranju.

— **Pred proračunsko sejo kranjskega občinskega odbora.** Prihodnji teden se bo vršila seja kranjskega občinskega odbora, kateri bo predložil v sprejetje mestni proračun za leto 1928. S tem stopa mestna občina kranjska izmed naših mest med prve, ki bodo že sprejele mestne proračune za leto 1928.

Iz Trbovelj

— **Smrtna kosa.** Po daljšem bolehanju je umrl upokojeni rudniški poduradnik gospod Holček. Služboval je dolga leta v rudniškem kenzumu in je bil v Trbovljah splošno znana osebnost. Radi mirnega značaja je bil splošno priljubljen. N. v. m. p.

— **Miklavžev večer.** Sokola bo 5. decembra ob 17. uri. Darila sprejema hišnik v Sokolskem domu do dne 5. decembra do 16. ure.

— **Opozorjamo občinstvo** na današnji vprizoričitev Lilioma v Sokolskem domu.

— **Rapalski dan** namerava prirediti Jugoslovanska Matica; odbor je imel radi tega v četrtke zvečer sejo. Za kako večjo prireditve je prepričan. Odbor bi moral razmisljati o stvari vsaj kakih 14 dni prej!

— **V nedeljo 13. t. m.** ob 7. uri zvečer priredita Ciril-Metodovi družini pri For tej veliki Martinovo veselico. Vstopnina 3 Din. Čisti dobiček je namenjen prepo trebni šolski družbi.

Janez Hoberdanec

V Subotici je izšla »Spomenica na Cara Jovana Nenada« (Gradska štamparija, Pozorišna ulica 2). Nenad je zagoneten srbski despot, ki si je po smrti ogrskega kralja Ludovika († 1526 pri Mohaču) osvojil ozemlje današnje Vojvodine in pregnal iz nje Turke. V borbi za ogrsko kruno, za korojo sta tekmovala Ivan Zapolja in kralj Ferdinand Habsburški, sta se oba tekmeza potegovala za naklonjenost Jovana Nenada. Da se je Car Jovan Nenad odločil za Ferdinanda, je zasluga Slovenca Janeza Hoberdanca, ki je kot poslanec kraljeve Marije, v dnevno po kralju Ludoviku, izvršil leta 1527. spretno svojo diplomatsko nalogo. V madžarskih virih so pisma in raporti, ki jih je pošiljal Hoberdanec kraljici vdovi Mariji v Bratislavo in njenemu bratu kralju Ferdinandu v Opatovo, pisana Nenadova in odgovori kralja Ferdinanda. (Történelmi Társ. let. 1885, str. 306 n.)

Hoberdanec je po izvršitvi misli ostal kot kapitan v Nenadovi vojski. Početkom junija 1527 se je pojavil v Čumi pri Temesvaru poslanec kralja Zapolje, ki pa ni dočel, da Nenada, ker ga je kapitan Hoberdanec vliel in zapel, mu vzel bogate darove, namenjene Ivanu Zapolji.

Proslava 400letnice carja Nenada se vrši koncem novembra v Subotici.

Pivko.

Na lovu za zlikovci

Vlamljica zasledovali in prijeli čeparja. — Vojaški begunec Alojzij Zore prijel.

Novo mesto, 11. novembra. Včeraj ob 15.30 pri prihodu osebnega vlaka Ljubljana-Novo mesto na postajo Trebnje, so doživeli potniki v vlaku in občinstvo na kolodvoru kaj nenavaden prizor. Vlak je bil na obeh straneh takoj zastražen po orožnikih, nakar so se pričela preiskava med potniki. Prijeli so nameravali nekega vlamljica, ki je izvršil na Dolenskem, posebno v zadnjem času v okolici Radolca vsi več držnih vlovov. Mesto njega pa je bil izsleden znan čepar, star okoli 18 let, ki je na vožnji iz Ljubljane naprej prav pridno izvajal svoj poklic. Čepar se je hotel ustavljati aretaciji, vendar je bil v njegov trud brezuspešen. Poleg tega čeparja so hoteli aretirati še njegovega tovariša, ki pa se je pravočasno skril, in ga ni bilo mogoče izslediti. Mesto njega bi bil kmalu aretiran neki železničar iz Ozlja, ki pa se je k sreči mogel legitimirati.

Alojzij Zore, rojen 1. 1901, v Zgornjem Zabukovju, občina Trebnje, je znan vojaški begunec. Služboval je pri 19. pešpolku v Kragujevcu, odkoder pa je že drugič pobegnil. Privraket ga je izsledil po dolgotrajnem zasledovanju, ker se je znal prav spretno skrivati. Odvedli so ga k njegovi edini v Kragujevac, kjer pa ni dolgo ostal. Pred tremi meseci je vnovič pobegnil in se zatekel v vas Breg pri Ponikvah.

Zore je upal, da mu bo to pot sreča mlajša in da bo neovirano užival zlatu svobodo.

Toda že zopet se je ušel; preden je mogel pobegniti, je bila hiša, kjer je stanoval, obkrožena in Zore zajet. Zoreta so odpeljali h komandi mesta v Ljubljano, odkoder ga bodo zopet poslali v Kragujevac. Tako bo moral Alojzij ponovno obeti vojaško uniformo in odslužiti svoj rok, pa naj je še tako natanko premislil in pretehtal, kako lepo utegne biti poslimi, ko je dovolj časa za »štimanje« z dekleti.

Sport

Za Jugoslovensko Matico

Nogometni turnir Ilirija : Primorje : Hermes : Slovan za Gospodstviški pokal

Turnirju za prehodni Gospodstviški pokal posvečajo sportne organizacije — direktno udeleženi klubi, kakor tudi ostali, ki v okvirju enodnevnih prireditve ne morejo na samem sportnem prostoru manifestirati za to idejo — spominu na neosvoboje ne dele našega naroda in prav posebno spominu na brezmejno trpljenje našega ljudstva pod italijansko oblastjo.

Ponovno kažejo jutrišnje sportne prireditve stremjenje naših klubov razširiti sportno misel na nacionalno in kulturno polje ter vnovič poudariti moralno in vgojno stran sporta, valed katere ga ravno vpletajo najbolj prosvitljeno in najmočnejše države v svoj nacionalni in državotvorni program.

Naše sportne organizacije računajo lahko s tem, da bodo imele v teh prizadevanjih na svoji strani simpatije najširše javnosti. Prepričani smo, da bo jutri občinstvo manifestiralo v strnjeni vrsti s sportniki.

Razvrstitev jutrišnjih tekem je sledeča: ob 14. Hermes : Primorje, ob 14.45 Ilirija : Slovan, približno ob 15.45 igra zmagovalca ob predmetek finale. Vsaka tekma traja le 45 minut, ob neodločenem izidu sledi podaljšek dvakrat 10 minut, nato po potrebi zreb.

Hazena Ilirija : Primorje

Za nedeljo 13. t. m. se nam obeta interesantna hazenska tekma med najjačimi družinama Ljubljane Ilirijo in Primorjem. Tekma se vrši ob 11. uri dopoldne na igrišču TKD Atene. Tekmovanja med tema ostrima sportnima rivaloma so bila vedno predmet živahnega zanimanja. Dejstvo, da je nedolgi nastop obeh družin njihovo prvo srečanje od pomladanske sezone, pa napravi to igro še posebno privlačno. Naša sportna publika bo imela po daljšem času zopet priliko videti agilno družino Primorja, ki se je od svojega zadnjega nastopa sigurno znatno dvignila. Tekma nam obeta prvovrsten sport in zbog ostre rivalitete obeh klubov ogorjeno in napeto borb. Vodstvo tekme je poverjeno sodniku g. Vondinu. Ker se vrši tekma v korist JHS, apeliramo na vso našo sportno javnost, da v čim večjem številu prisotuje tej interesantni borbi. V slučaju slabega vremena se tekma preloži na kasnejši termin. Preložitve bo pravočasno objavljena.

SK Ilirija (ženska sekcija). Za jutrišnjo tekmo proti Primorju odredila sledeče igralce, ki imajo biti s kompletno opremo (bele bluze, rdeča krila) točno ob 10.30 na igrišču Atene: Tratnik, Ožbek, Vidler, Brodar, Bernik, Privšek, Jermol II. Rez. Jermol I. Zupančič in Schiferl. Odsotnost se v nobenem slučaju ne opraviči ter se bo kar najstrožje obravnavala. Juniorke, ki nastopijo v Zagrebu imajo biti najkasneje ob 5 uri na glav. kolodvoru, Članice, ki imajo opremo še od zadnje tekme doma se pozivajo, da oddajo isto najkasneje v nedeljo do 10. ure v garderobi, ker se bo ista rabila v tekmi proti Primorju. — Načelnik.

SK Svoboda (Ljubljana) v Novem mestu. V nedeljo dne 13. t. m. igra I. moštvo SK Svobode prijateljsko tekmo v Novem mestu s tamošnjim SK Elan.

Gospodarstvo

— **Znaten povečanje vlog in prometa** pri Poštni hranilnici se je v oktobru znatno dvignilo. Koncem preteklega meseca je bilo izkazan 416,9 milijona Din vlog (oktobra 1926. 335,8) napram 353,1 milijona Din koncem septembra (septembra 1926. 289,8) in 339,4 milijona Din koncem avgusta (avgusta 1926. 289,8). Vloge so se torej znatno dvignile tako napram preteklim mesecem (v primeri s septembrom za 33,8 milijona Din ali 25 %), kakor tudi napram odgovarjajočim mesecem preteklega leta. Dvignile so se pri vseh podružnicah. Istočasno opazimo znatno povečanje prometa. Skupni promet se je v oktobru dvignil na 4307 milijonov Din (oktobra 1926. 3729) napram 4077 milijonov v septembru (septembra 1926. 3487) in 4156 milijonov v avgustu (avgusta 1926. 3808). Tudi promet se je dvignil tako napram preteklim mesecem (v primeri s septembrom za 430 milijonov Din ali 10,5 %) kakor tudi napram odgovarjajočim mesecem preteklega leta. Dvignje prometa in vlog pri Poštni hranilnici se more smatrati deloma kot znak nastopajoče ugodnejše konjunktura, deloma pa kot dokaz vse večjega uveljavljanja postopkovnega prometa.

— **Končna stabilizacija lire.** V zvezi z vestmi o končni stabilizaciji lire, je zadnje dni deviza na Italijo nekoliko popustila, kar računajo, da se bo stabilizacija izvršila na bazi 90 lir za 1 angleški funt. Do sedaj se je tečaj angleškega funta gibal na višini 89,20. Priprave za končno stabilizacijo so baje zelo napredovale, tudi stabilizacijski kredit pri novčanih bankah so po vesteh iz Rima že zagotovili. Točni stabilizacijski tečaj se drži seveda še vedno v tajnosti.

— **Pravilnik o kontroli hmeljskih sadik** ob avozu in v notranjem prometu, ki ga je izdalo ministristvo za kmetijstvo in vodo, je objavljen v »Uradnem listu« od 11. t. m. O vsebini tega pravilnika smo že kratko poročali. Da bodo želi ti predpisi, kako in kakšne sadike se smejo prodajati, fakten uspeh, o tem odkritostredno dvomimo. Izdaja takega pravilnika upravičeno vzbuja domnevo, da se bo kultura hmelja v državi še skušala širiti. Dočim se vse hmeljske organizacije po svetu in deloma tudi merodajna oblastva v posameznih hmeljskih deželah trudijo ovirati prekomerno širjenje hmeljarstva, se pri nas še prav nič ne pokazuje iztezanje, jasi imamo letos prebriske izkušnje, kam privede nadprodukcija hmelja. Če se bo v naslednjem letu hmeljarstvo še dalje tako širilo kakor v zadnjih dveh letih, bodo drugo leto hmeljarji doživeli pravečo katastrofo in bo šla morda komaj ena desetina vsega pridelka v denar, pa še ta po skromnih cenah. Sicer pa je za mnoge hmeljarje prišla katastrofa že letos, saj je polovica hmelja iz prvih rok še neprodanega. Mislimo, da bi bilo pametnejše in samo v korist narodnega gospodarstva, če bi se namesto pravilnika za kontrolo sadik izdal pravilnik za zavarjevanje prekomernega širjenja hmeljske kulture.

— **Mednarodna konvencija** glede ukinjenja uvoznih in izvoznih prepovedi ter omejitve. Kakor smo že poročali, je bila v sevanju po trehdesetih posvetovanjih podpisana konvencija glede ukinjenja uvoznih in izvoznih prepovedi ter omejitve. Konferenca je usvojila princip svobodne izmenjave dobrin med državami. Načelno se imajo po šestih mesecih od dne, ko stopi konvencija v veljavo, ukiniti vse uvozne in izvozne prepovedi. Dopusne so izjeme, ki se nanašajo na državno obrambo, na zaščito javne varnosti, javnega zdravja, na zaščito pred živinskih in kužnimi boleznimi, na ukrepe moralne in humanitarne narave, na zaščito narodnih umetnin. dalje na ukrepe, ki so v zvezi z notranjo zakonodajo in mednarodnimi dogovori (državni monopoli) itd. Poleg tega so dopustne izjeme v primeru izrednih dogodkov, to je katastrof, ki tangirajo skupno gospodarstvo v državi. Poleg tega so posameznim državam zagotovljene izjeme, ki se nanašajo na omejitve, katerih v doglednem času ni mogoče odpraviti in so posebno označene v čl. 6. dodatka k konvenciji (n. pr. prepoved uvoza bavlil v Anglijo, omejitve glede uvoza in izvoza premoga, koks in briket v Nemčijo in Češkoslovaško, nekatere izvozne prepovedi v Francijo in v ostalih državah). Druga skupina posebnih izjem se nanaša na omejitve, katerih odstranitev bi povzročila težkoče v dotični državi (izvozna prepoved za sirov petrolej v Rumuniji, za železno rudo in žito v Italiji, za živino, jaleca in goveja v Egiptu itd.). Daljše izjeme morajo prijaviti države do 1. II. 1928., o katerih se bo razpravljalo na posebni konferenci, ki se bo vršila med 15. junijem in 15. julijem 1928. V končnem protokolu se

Poljski nogometni prvak za leto 1927. je postal krakovski klub Wisla.

— **Doživljeno diskvalifikacija** je bil znani italijanski internacionalni nogometaš Aliomandi od FC Torino, in sicer kot glavni krivec v neki korupcijski aferi pri prvenstveni tekmi med kluboma Torino in Juventus.

— **Avstrijski lahkoatletski rekordi.** Avstrijski lahkoatletski savez je verificiral sledeče lahkoatletske rekorde: dame: Sahr 80 m z zaprekami 14,4; met diska: Mainx 32,79, 800 m: Lauterbach, 2:29,8; met kopa (600 gramov): Bernauer, 28,52, 50 krat 100 krat 150 krat 200 m: WAF, 1:08, Gospodje: met diska z obema rokama: Schwattinger, 39,04 in 27,79 je 66,83; met krogla z obema rokama: Janausch, 12,34 in 11,18 je 23,52.

Borze

11. novembra.

Na ljubljanski borzi je danes povprečevanje po devizah nekoliko popustilo. Narodna banka je intervenirala v devizah na Curih, Dunaj in London. Deviza na Trst je v skladu z mednarodno tendenco popustila na 309.

Na zagrebškem elektrnem tržišču je vojna škoda dalje žrsta. Prompna je notirala 400 do 401, zaključena pa je bila samo za december po 403,5. Med bančnimi papirji se je Ljubljanska kreditna za malenkost okrepila; zaključena je bila po 125,5 in 128. V industrijskih papirjih so bili zabeleženi zaključki v Sečera in po 580 in v Trbovlje zagoveno po 28 — 28,5. Trboveljska je notirala 475 — 480.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13,54 — 13,57 (13,555), Curih 1094 — 1097 (1095,5), Dunaj 8,0025 do 8,0325 (8,0175), London 27,35 — 27,15 (27,275), Newyork 56,74 — 56,75 (—), Pariz 238,25 — 0, Praga 168,40 — 168,45 (—), Trst 308 — 310 (309).

Zagreb. Dunaj 8,0025 — 8,0325, Berlin 13,54 — 13,57, Budimpešta 9,955 — 9,985, Milan 308 — 310, London 27,35 — 27,15, Newyork 56,65 — 56,85, Praga 168,05 — 168,85, Curih 1094 — 1095,5.

Beograd. Pariz 222,13 — 224,13, Newyork 56,65 — 56,85, Milan 307,780 — 307,736, Dunaj 8 — 8,03, Budimpešta 9,955 — 9,985, Berlin 13,535 — 13,555, Bruselj 7,923 — 7,965, Amsterdam 22,93 — 22,99.

Trst. Beograd 32,25 — 32,55, Dunaj 256,75 do 262,75, Pariz 72,15 — 72,45, London 89,60 — 89,80, Newyork 18,335 — 18,415, Curih 353,75 — 355,75; dinarji 32,10 — 32,60.

Curih. Beograd 9,13, Berlin 123,65, London 25,2625, Newyork 518,55, Pariz 20,3675, Milan 28,16, Praga 13,87, Budimpešta 90,825, Bukarešta 8,21, Dunaj 73,15.

Effekti.

Ljubljana. Celjska 104 — 0, Ljubljanska kreditna 183 — 0, Prastrediona 890 — 0, Kreditni zavod 160 — 0, Strojne 0 — 80, Vevča 138 — 0, Ruše 280 — 295, Stavna 56 — 0, Sešir 104 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda prompna 400 — 401, kasa 400 — 401, za december 403 — 403,5, investicijski 89,25 do 83,5, za december 83,5 — 0, agrarne 61,5 do 52; davčne: Ekonomista 91 — 93, Poljo 18 — 19, Kreditna 90 — 92, Prastrediona 892,5 — 898, Ljubljanska kreditna 124 do 125, Jugo 94 — 94,5, Zemaljska 125 — 130, Sprska 138 — 142; industrijske: Gufmann 210 — 220, Slavonija 13 — 14,5, Sečera 501ek 575 — 580, Vagon 27 — 28, Vevče 135 — 137, Drava 500 — 585, Trbovlje 475 do 480.

Beograd. Vojna škoda 400,25 — 401, za december 404 — 404,5, investicijski 83 do 83,5, agrarne 52 — 52,5.

Dunaj. Trbovlje 60,5, Kranjska industrijska 48,5, Sečera 72,95, Jugo 11,5.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (11. t. m.) Les: Tendence nespremenjena. Zaključena sta bila 2 vagona, in sicer 1 vagon bukovih plohov, neparjenih, obrobjenih, I., II., III., od 2 m naprej, 80 % 4,50 m dolžine, od 20 cm širine naprej, 100/120 mm, lco vagon naklad. postaja po 460; 1 vagon smrekovine, paralelne, obojene, ostrorobe, 4 m, I., II., III., monte, 12, 18, 24 mm, lco vagon Sušak pristanišče po 630. Povpraševanje je na brusni les, 1—2 m, 8—25 cm. Deželni pri delki: Tendence za pšenico nespremenjena, za turščico žrsta. Zaključena sta bila 2 vagona pšenice. Cene so ostale nespremenjene.

Novosadska blagovna borza (11. t. m.) Pšenica: baska, 78/70 kg, 2 % 287,5 do 290; banatska 282,5 — 285; sremska 287,5 do 290. Turščica: baska, stara 215; baska in sremska, nova, s kakovostno garancijo 185 — 187,5; baska in banatska, december - januar 193 — 197,5; sremska, nova, december - januar 185 — 190. Moka: baska »Og« 415 — 425; baska »2« 395 — 400; baska »3« 370 — 380; baska »6« 315 — 325.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (10. t. m.) Zaradi žrsteje tendence na budimpeštanskem tržišču je promet na dunajski borzi za malenkost oživel. Tendence v pšenici je nespremenjena. Trgovala se je ruska rž po 4,77 dolarja čl Trst. Živahnega zanimanja je bilo na turščici, ki notira 25 točk višje. Ostali tečaji so ostali nespremenjeni.

Vremensko poročilo

Meteorološki savez v Ljubljani, 11. novembra 1927. Višina barometra 308,8 mm

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Velikost oblakov	Smerni vetra in brzina v metrih	Padavine
pazovan:						
Ljubljana		511	7,2	98	NE 4	10
Maribor		754,5	10	10	NW 6	10
Zagreb		758,1	7,0	82	E 8	9
Beograd		753,7	12,0	81	W 4	0
Sarajevo		747,7	16,0	72	SE 4	10
Skoplje		756,5	14,0	81	mirno	3
Dubrovnik		756,0	20,0	83	mirno	8
Split		753,8	18,0	61	S 8	8
Praga		752,4	2,0	—	W 1	10

Solnce vzhaja ob 6,51, zahaja ob 16,36, luna vzhaja ob 18,11, zahaja ob 9,36.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 14,0 C, najnižja 6,9 C.

Dunajska vremenska napoved za soboto: V jutranji in vzhodnih Alpah oblačno in močne padavine.

Tržaška vremenska napoved za soboto: Lahki južni vetrovi, nebo večinoma oblačno; dež. Temperatura od 12 do 16 stopinj. Morje razburkano.

Kulturni pregled

Ljubljanska drama.

Sobota, 12. ob 15. »Ukročena trimoglav« k. a. Dijaska predstava pri znih cenah. Izv.

Nedelja, 13. ob 15. »Hamlet«. Ljudska predstava pri znih cenah. Izv.

Ponedeljek, 14. »Vrt Edena«. Nastop gđe. Slavčeve. Izv.

Torek, 15. Zaprtu.

Sreda, 16. »Medeja«. Premijera. Premijerski abonma.

Ljubljanska opera

Sobota, 12. »Zaljubljen v tri oranže«. B.

Nedelja, 13. ob 15. »Traviata«. Ljudska predstava pri znih cenah. Izv. Ob pol 20. »Bajadera«. Izv.

Ponedeljek, 14. Zaprtu.

Mariborsko gledališče

Sobota, 12. »Revizor«. C. Kuponi.

Nedelja, 13. ob 15. »Snegulčica«. Ob 20. »Cardaska knežinja«. Kuponi.

Današnja dijaška predstava v ljubljanski drami. Danes, v soboto, 12. novembra ob 3. popoldne se uprizori v ljubljanski drami Shakspeareova komedija »Ukročena trimoglavka« kot dijaška predstava po znih cenah. Ta izvrstna klasična komedija je v prvi vrsti namenjena dijakom ljubljanskih šk. Lahko jo pa poseti tudi drugo občinstvo, ki se hoče poslužiti znanih cen in naučiti klasične Shakspeareove besede v izbornem Zupančičevem prevodu.

»Zaljubljen v tri oranže«. To znamenito Prokofjevo delo se poje danes zvečer v ljubljanski operi za abonma B.

Verdijeva »Traviata« kot popoldnaska predstava. Jutri, v nedeljo, ob 3. popoldne se poje v ljubljanski operi priljubljena Verdijeva opera »Traviata«, kot ljudska predstava po znih cenah v sledeči zasedbi: Violetta poje ga. Davidova, Floro gđe. Spanova, služkinjo Anino ga. Ribčeva. V ulogi Alfredo Germonta gostuje gosp. Peter Burja iz Maribora, starega Germonta poje gosp. Janko, ostale vloge pa gđ. Mohorič, Šubelj, Perko, Rus in Bekš. Predstava je ljudska in veljajo zanjo znane operne cene. — Zvečer bo repriza Kalmanove opere »Bajadera« po navadnih opernih cenah.

»Hamlet« kot popoldnaska ljudska predstava se uprizori jutri, v nedeljo popoldne točno ob 3. v ljubljanskem dramskem gledališču. Konec kmalu po šestih.

Proslava francosko - jugoslovanske prijateljske zveze v ljubljanski operi. V ponedeljek, dne 21. t. m. bo v ljubljanski operi proslava francosko - jugoslovanske prijateljske zveze, t. j. proslava podpisane državne akta, ki je bil podpisan po francoski in naši vladi včeraj, dne 11. novembra. Proslavo priredi v zvezi s prijatelji francoskega naroda uprava Narodnega gledališča v Ljubljani. Podroben spored javno v prihodnjih dneh, danes navajamo samo sodelovalce: pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani, dramski ansambel ter celotni operni ansambel z baletom. Proslava se bo vršila kot izvenpredstava. Vstopnice po običajnih opernih cenah bodo od ponedeljka 14. t. m. dalje v prodajni pri dnevnih blagajni v operi.

Sedma rapalska obletnica

Vasallo, poslanec popularne stranke, je pred sklepom rapalske pogodbe v pogovoru z jugoslovenskimi zastopniki v Dalmaciji rezko povdarjal, da Italija mora vendar nekaj dobiti! «Angleži in Francozi si delijo svet in ustvarjajo sijajno bodočnost, ali naj samo Italija pride praznih rok iz vojne?»

Londonskemu paktu so bila izpodbijala tla z rimskim dogovorom, ki je sledil katastrofi pri Kobaridu. Takrat so bili Italijani ponižani in govorili so o novi politični orijentaciji. Na osnovi rimskega pakta je Amerika prva priznala naše nacionalne zahteve. Za njo Angleška in Francija ter končno Italija, ki je tako sama ovrgla vse, kar je bilo v londonskem paktu proti našemu ujedinjenju. Glas o rimskem paktu je segel na fronto in učinek ni izostal. Zatirani narodi so storili svojo dolžnost. Razkrojitev avstrijske armade ob Piavi je pospešila konec vojne. Milanski «Corriere della Sera» je pred leti pripovedoval, kako so Italijani poslali češke legionarje v Trident, da poizvedo, kak je v resnici položaj v avstro-ogrski monarhiji. Junaški Čehi so prinesli točna poročila. Ko se je vse rušilo in je bilo gotovo, da ne bo od nikoder odpora, so «udarili» Italijani in «premagali» sovražnika, ko je vrgel puške od sebe. Leta 1920, si niso upali dosti naglašati svojo «zmago», pri Viktoriju Venetu, ker bi bili slabo naleteli pri svojih zaveznikih. Navajali so le ogromno število svojih žrtv, okoli 500.000 italijanskih junakov je padlo, in potrebo odrešitve italijanskih pokrajin ob Adriji. To slednje še potem, ko je bilo prevladalo načelo samoodlobe in ko je jasno govorila krška deklaracija, ki je izključila italijansko posest ob Soči.

mu prijateljsko razlagal, da je pogrešeno misliti pri ustvarjanju kakšnega aranžmana, da čas stoji in da se ne bo nič več izpremenilo. «Vse se menja, dragi moj, svet se menja baš tako, kakor tudi teritoriji.»

Jugoslavija je bila nov velik državni stvar, ki ni šel prav v italijanske in še druge račune. Sonnino je potrosil milijone, da bi vzbudil v Hrvatski protisrbsko gibanje

svobode. V resnici pa ni bilo nobene pravičnosti in ljube svobode. Pretepali so jih, surovo zmerjali in zaničevali, vklepali kot razbojnika, pehali v ostudne zapore, izgnjali in ubijali. Narodni domovi so bili požgani, izropani imetja.

Sledile so izjave v rimskem parlamentu v novembru 1920. To, kar je govoril conte Sforza, je bilo zvižaja. Govoril je o zagotovljeni najširši svobodi jezika in kulture Slovencev v Julijski Krajini ali označil je Gorico in Trst za njihova naravna pa čisto italijanska središča in vprašal je: ali bi bilo modro, ako bi Italija preko neizogibne mere pretvorila svoj veličastno enoten značaj naroda in ali bi bilo previdno, ako bi ustvarjali kitajski zid tam, kjer hočemo imeti svobodne in mirne poti prevoza? Giolitti je proslavljaj Italijo, da je vedno radodarno priznavala tuje pravice in svobodo lastnih državljanov, naj bodo kakršnekolik narodnosti. Luzzatti je kot poročevalec v anekdotičnem zakonu rekel, da se morajo drugorodci čutili svobodne v izvajanju kulture, verskega čustvovanja, v upravnem in gospodarskem življenju, pri čemer naj se Italija ravna po tradicijah starih Rimljanov... ki so hoteli vse podjarmiti in potujčiti. Treba pazljivo premočtrati govore v rimskem parlamentu, pa razvidi iz besedne igre, da je bilo napovedano to, kar sedaj izvršujejo fašisti, ki imajo tudi vedno polna usta enakih pravic in enakih dolžnosti. Ali zveni kaj drugega iz Sforza - Giolitti-Luzzattijevih izjav?

V resoluciji k rimskemu paktu je bilo določeno, da se delom enega naroda, ki bi se morali vključiti v granice drugega naroda, priznajo in zajamčijo pravice glede njihovega jezika, njihove kulture in njihovih moralnih in ekonomskih interesov. Za peščico Italijanov v Jugoslaviji se je to doseglo v največji meri, za primorske Slovence se je proglasilo sprejetje pod okrilje italijanskega kavalirstva. Po sklepu mirovne

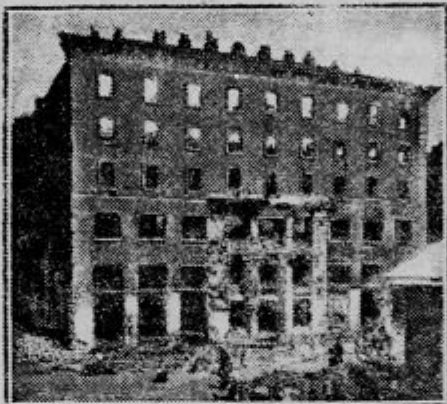

Dr. Trumbić,
edini še živeči sopodpisnik rapalske pogodbe.

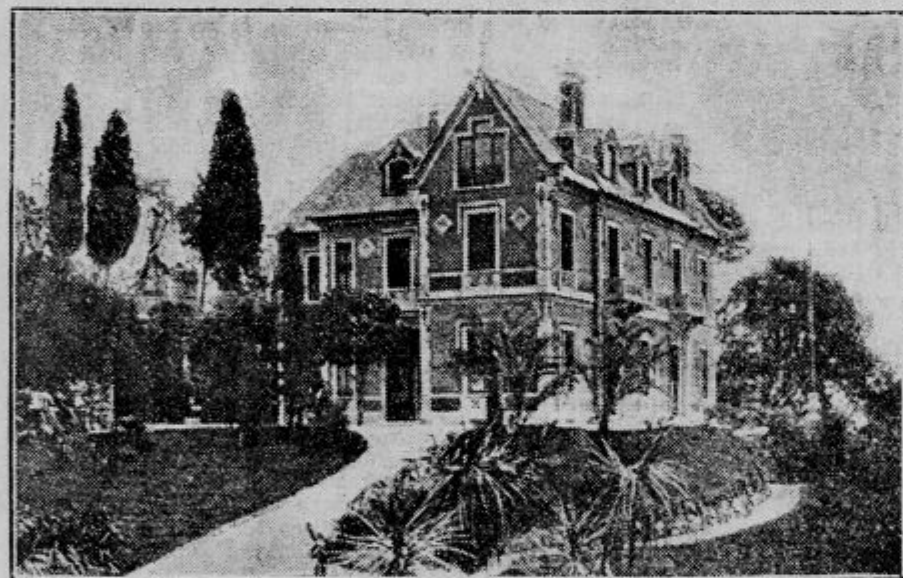
in da bi skrpupal Avstrijo s Slovenijo, Hrvatsko in Madžarsko. Avstrija bi bila zmanjšana, Srbija z Bosno povečana, vmes pa bi Dalmacija padla v italijanske roke. Dovoljevali so srbski dohod k Jadranskemu morju v južnem delu dežele, da bi toliko lažje odbili slovensko - hrvaško zahtevo po Jadrnu.

Strašne so bile takratne naše notranje razmere. Opasno vrvenje. Italijani so hudo obžalovali koroškega plebiscita in volitve ameriškega predsednika. Zgodilo se je vse po njihovi želji in tako nas je kmalu udaril — Rapallo.

Nepopolna je bila žalost v Primorju, ko je prispel tja glas o sklepu rapalske pogodbe. Naši ljudje so komaj čakali, da se otresejo strašnega jarma italijanske vojaške zasedbe, pa so padli v še hujše gorje. Ko so prišli, so govorili, da bo sijal iz Rima na Julijsko Krajino solnčni žarek in njeno prebivalstvo bo uživalo pravo svobodo. Italija bo lojalno spoštovala pravice manjšine. «Danes vladajo novi zakoni pravičnosti in

Narodni dom v Trstu

Vila Spinola v Rapallu, kjer je bila konferenca

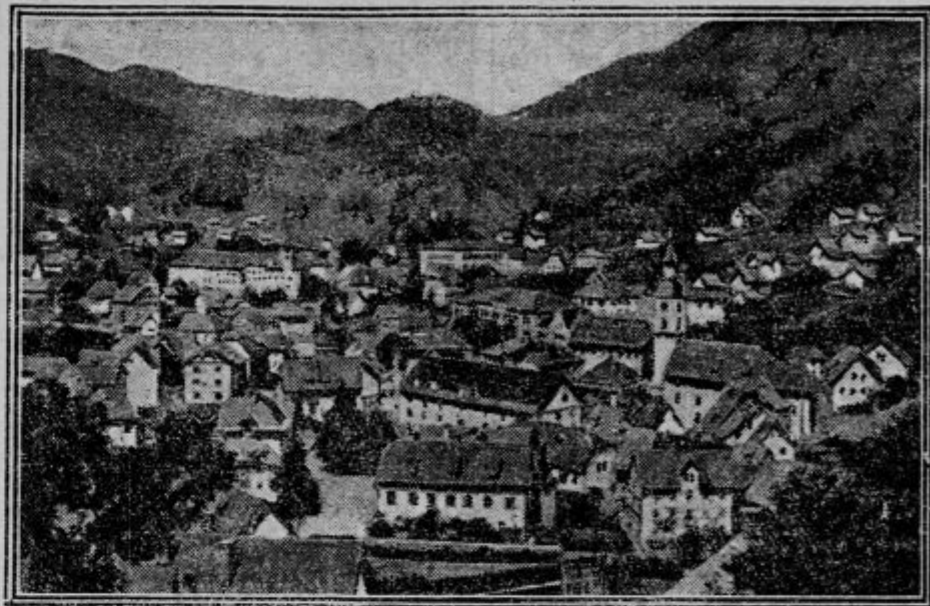
Trst

konferenca se je bilo načelo manjšinskega varstva naložilo le malim državam, ne pa tudi velikanom.

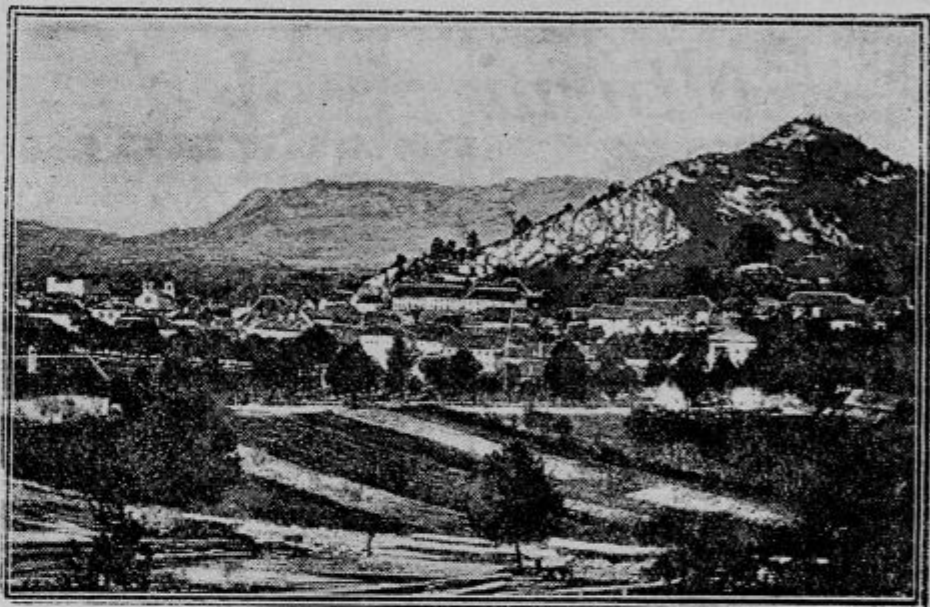
Ali bo kdaj bolje v Primorju? «Piccolo» je v Ninčevici dobil hvalil vpliv srčnih odnošajev med Italijo in Jugoslavijo na Julijsko Krajino, češ, ti odnošaji so izbili agitatorjem iz rok najmočnejše orožje in po teh dobrih odnošajih je vzrastlo v dušah drugorodcev spoznanje o stalnosti sedanjih mej.

Danes ne gre za meje, gre za postopanje z Jugoslovenci v Julijski Krajini. Ako bi Italija ravnala z njimi kulturno, bi bilo to v njen prid pri odnošajih z nami. Dosedanje njeno upravljanje slovenskih pokrajin od Soče do Kvarnera pa je ogorčilo enako Ljubljano, Zagreb in Beograd.

Morda pomeni 11. november 1927, da je «napačno misliti, da čas stoji in da se ne bo nič več izpremenilo».

Idrija

Postojna z Nanosom

Dinarski dan

Jutri, v nedeljo, dne 13. novembra, priredi Jugoslovenska Matica po vseh naših krajih zbirno akcijo na korist naših tam preko. Prepričani smo, da ni potreba povdarjati važnost in velepomembnost te akcije. Naši bratje in sestre v Julijski Krajini, ki so predstraž našega nacionalnega in gospodarskega življenja, zaslužijo v največji meri vso našo pozornost, pa tudi vso našo podporo.

Jugoslovenska Matica vas prosi, da se ta dan širom prostrane naše domovine spominjate bratov in sester in s četudi najmanjšim darom podprete cilje in namene Jugoslovenske Matice. Njeno čelo je, da ohrani avtohtono prebivalstvo Julijske Krajine svojemu rodu in jeziku.

V Ljubljani, 12. novembra 1927.
Jugoslovenska Matica.

Sokolstvo in francosko-jugoslovensko prijateljstvo

Bratje in Sestre!

Včeraj so podpisali predstavniki francoske in jugoslovenske državne oblasti v Parizu pakt prijateljstva med francosko republiko in našo kraljevino.

To zgodovinsko dejstvo spremlja jugoslovensko Sokolstvo z navdušenjem, ki ima svojo utemeljitev v starih prijateljskih vezeh, ki jih je naše Sokolstvo navezalo s francoskim narodom že leta 1913, ko so se naši bratje uspešno udeležili mednarodne telovadne tekme v Parizu. Leta 1922 smo pozdravili zastopnike francoskega naroda na prvih mednarodnih tekmah po svetovni vojni v Ljubljani, l. 1924. smo se Jugoslovenci udeležili Olimpijade v Parizu in l. 1926 so naši bratje tekmovalci zopet zmagovito ponesli naše državne barve v francosko zemljo — v Lyon.

Zmaga naših svetovnih prvakov brata Štruklja in brata Šumija je utrdila ugled in čast našega naroda baš v Franciji, v deželi rojstva sokolskih gesel bratstva, enakosti in svobode.

Naši bratje vojak in dobrovoljci so v svetovni vojni v zavezništvu s plemenitim francoskim narodom lomili verige nasilja in robstva in so zmagovajno dvignili iz krvavih valov in iznad nešteti grobov slavni prapor naše svobodne domovine!

Radostna vest o svečano poglobljenem prijateljstvu med obema narodoma nam prihaja ravno v času, ko padajo na naše duše črne sence nesrečnega rapalskega dne. Ob tem dejstvu se umikajo obupne misli jasnemu in ponosnemu spoznanju, da bo plameneče pero narodne volje in njegove moči v bližnji dobi podpisalo razsodbo, ki bo vsem trepečim in ponižanim dala popolno zadostčenje z zmago istine in pravde!

V tem pripravljanju pozivamo vse brate in sestre na vztrajno sokolsko delo in pošiljamo francoskemu narodu bratske sokolske pozdrave!

ZDRAVO!

V Ljubljani, 11. novembra 1927.
Starešinstvo Jugoslovenskega Sokolskega Saveza.

Vsem sokolskim društvom!

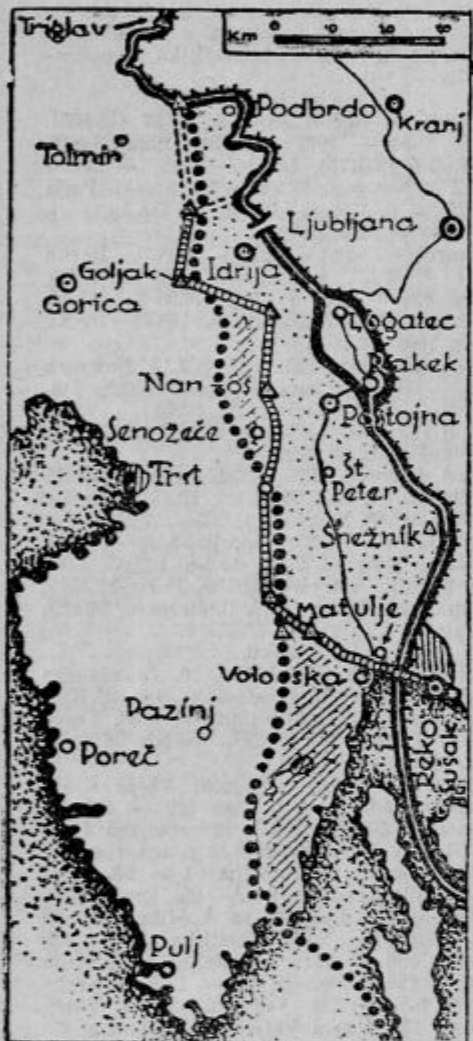
Dan 12. in 13. novembra je posvečen spominu naših od Italije kruto preganjanih in zatiranih bratov in sester v Julijski Krajini. Pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice je pozval vsa društva in organizacije, da prirede te dneve skupne manifestacije. Pozivljamo vsa bratska društva, naj store vse potrebno, da se te manifestacije izvrše v vseh krajih, kjer je Sokolstvo. Ves narod se naj združi k skupni manifestaciji, ki boji mogočen protest proti najkrutejšemu nasilju tega stoletja.

Zdravo!

Starešinstvo JSS.

Še bo lilo

in snežilo! Varujte obleko in sebe in s čimprej preskrbite nepremočljivo dežaj plašč, katerega dobite že za vsako ceno pri trvdri DRACO SCHWAB, Ljubljana.

Londonški pakt (1914) in sedanja (1927) meja
..... Wilsonova črta (april 1919)
..... Črta Lloyd Georgea s samostojno reško državo

Stvari so se razvijale za nas neugodno in Wilson je začetkom maja 1919 trem slovenskim članom pariške delegacije napovedal, da bodo primorski Slovenci prisojeni Italiji. Italijani so jadikovali glede meje in kazali, kod mora teči strategična črta, da bo Italija varna. Wilson je bil opozorjen, da je že Napoleon videl ob Soči prirodno mejno linijo Italije ali melanholično je odvrnil: Jaz namam Napoleonove moči... Pa je vendar Wilson razlagal, da se zvenelo po svetu: «Narodi in dežele naj se ne premikajo od države do države, kakor da so kamenčki v kaki igri. Nihče ne sme obvladati ali vladati kak narod, ako narod sam tega ne dovoli!» Ali je kdo vprašal primorske Slovence, kateri državi se želijo pridružiti? Nihče. Sami pa so se po svojih veljavnih zastopih jasno izrekli, da hočejo združitev z enotno, samostojno državo SHS. Zakaj se ni upoštevala ta njihova izjava? Pač zato ne, ker so glavni zmagovalci radi pustili zavezniške ob italijanstvu. Gorice in Trsta, da jim le niso segali v razdelitev svetovnega gospodstva in za italijansko udeležbo v vojni so smatrali del njihovih jadranskih zahtev za že zadržano plačilo. Francozi in Angleži so Jugoslovenom dopovedovali, da so vezani s svojo častjo in da ne morejo odstopiti od dane besede in od podpisa dogovora z Italijo ob njenem vojnem vstopu. Clemenceau se je ljubeznivo obrnil do Trumbića in

Naša solnčna Gorica

Delovni čas v trgovskih obratih

V »Trgovskem listu« z dne 10. t. m. št. 12 iz »Trgovskega Glasnika« prenehanje delavci, ki je vsled svoje aktualnosti gotovo vzbudil pozornost ne samo v krogih trgovstva, temveč tudi v krogih trgovskega namembništva.

Članek razpravlja o potrebi omejitve delovnega časa, ozirajoč se pri tem na socialne, kulturne in fizične potrebe trgovstva in namembništva. Članek zagovarja omejitve delovnega časa stvarno in utemeljeno svojo tezo na neovržljiv način. Z njegovimi izjavami se moram strinjati in jih tudi odobravam.

Ta članek je bil obelodanjen v »Trgovskem listu« ravno v času, ko je ljubljansko trgovstvo na svojem sestanku dne 8. t. m. zahtevalo uvedbo 11-urno delovnega delovnega časa, celotno trgovstvo pa poleg tega še delo ob nedeljah in praznikih od 8. do 11. uro dopoldne. Samo ob sebi uvidimo, da bodo te zahteve, ki pomenijo za nekatero stroko poslabšanje sedanjega stanja, vzbudile v vrstah trgovskega namembništva veliki odpor in upravičeno razburjenje. S takimi zahtevami, ki slovenskemu trgovstvu, posebno v ozir na pisanje »Trgovskega Glasnika«, niso ravno v čast, se delovni čas ne bo uredil. Upoštevati se morajo pri tem obojestranski interesi, ki soglašajo v tem, da je potrebno delovni čas enotno urediti. Ostaja samo še vprašanje delovnega urnika, pri katerem so se interesi obeh grup razšli. Trgovstvo zahteva 11-urno delovno delo, namembništvo vztraja na 8-urnem delavniku.

»Trgovski Glasnik« je obrazložil potrebo omejitve delovnega časa z ene strani, dočim se druge ni dotaknil. To je omejitev delovnega časa v svrhu zmanjšanja brezposelnosti, povečanja kupne moči potrošitelja in s tem tudi povečanja konsumna. Poleg tega pa še psihološka in zdravstvena stran čezmernega in pa pravilno razdeljenega dela.

O koristih, ki jih je prinesel 8-urni delavnik zapadnim evropskim državam, sta oba razreda, delodajalci in delojemalci, napisala že cele knjige. V enem se strinjata oba: da je 8-urni delavnik dvignil fizično odpornost delavstva in namembništva, da so se zdravstvene razmere izboljšale, neozgodne zmanjšale, da je alkoholizem po uvedbi 8-urnika znatno zmanjšal, da se je štedljivost dvignila in končno, da se je zaradi vsega tega namembništvo in delavstvo pričelo v večji meri zanimati za svojo daljno izobrazbo, za sport, turizmo itd. Vse te polagoma nastopivše izboljšave so produktivnost delovne sile močno dvignile, narodno gospodarstvo pa se je z intenzivnejšo izrabo delovnih sil, ravno potom 8-urnega delavnika, znatno opomoglo. (Londonška konferenca dela.)

Pri nas smo od takega udejstvovanja še zelo daleč. Nerazodene sile se brez premisleka zavzemajo za ekstremne in si žele nazaj, v delovne razmere predvolnega časa. Ne pomislijo pa pri tem, da kvantiteta dela ni odvisna od čim daljšega delovnega časa, temveč od čim večje delovne intenzitete. To moremo doseči pa le tedaj, če namembništvo zaposlujemo tak čas, da bo v istem lahko pri intenzivnem delu vzdržal brez škode za njegovo fizično konstrukcijo in zdravje. Trgovina torej s podaljševanjem delovnega časa ne bo ničesar pridobila. Nasprotno bodo trgovci, manufakturni, galanterijske, konfekcijske, modne in deloma tudi usnarske in železniške stroke, s podaljšanim urnikom škodovani. V teh strokah pred 9. uro jutraj in po 5. uri popoldne običajno ni prometa in bodo stroški kurjave in razsvetljave pri marsikomu presegali izkupiček, napravljen v teh urah.

Enotno ureditev delovnega časa je potrebno vzeti resneje in pozorneje v pretes. Ozirni na kupulose občinstvo pri tem niso vselej na mestu, ker se občinstvo vedno hitro navadi in drži onega obratnega časa, ki se uvede. Izjeme v posameznih strokah bi vodile samo do medsebojne zavistnosti in tudi, ker te stroke vendar niso tako strogo ločene, do nesolidske konkurence. Vsi trgovski obrati v celotni policijski okoliščini ljubljane naj bi se odpirali in zapirali enotno ob istem času in s tem bi prestale tudi vse pritiskne Kupec se bo na red navadil in zadovoljivo bodo vse strani: kupec, trgovci, namembščenci in udovoljeno bo tudi zakonskim predpisom!

Trgovski pomočnik.

Velik požar v Stroji vasi pri Ljutomeru

Ljutomer, 10. nov.

Dne 9. t. m. ob 6. jutraj je izbruhnil v Stroji vasi ogenj, ki se je zaradi silnega viharja takoj razširil na velika gospodarska poslopja štirih gospodarjev in je obstojala velika nevarnost, da ogenj vpepi celo vasi. Prihitele so gasilna društva od vseh strani in se bit v kraji čim čim zbranih 16 brigad, vendar pa zaradi pomanjkanja vode niso mogli vse delovati.

Gasilno društvo iz Ljutomerja je bilo takoj z novo motorno brigado na kraju in podprede in se mu je po napornem delu s podporo drugih gasilnih društev posrečilo ogenj lokalizirati. Ker je v bližini ognja zmanjkalo vode, je morala motorna brigada črpati vodo iz mlake, oddaljene skoraj en kilometra od ognja; a je kljub temu delovala zanesljivo, točno in v splošno zadovoljnost.

Ravno pri tem veljem ognju so se videlo, kako nujno potrebna je bila nabava močne motorne brigade in kako srečno roko je imel odbor pri izbiri te brigade. Gasilci so pri tem ognju dokazali, kako mirno, hitro in požrtvovalno delujejo člani vsakega gasilnega društva, ako se nenačelno ne vmešavajo v njih delovanje in jih s križanjem in zbadanjem ne razburja. Gasilstvo na Murskem polju je dobro organizirano in izvežvano, zato mu prebivalstvo lahko mirno zaupa. Menda se redkokdaj kaj drugod pripeti, da prihiti k ognju v tako kratkem času 16 gasilnih društev z brigadami.

Kako je ogenj nastal, se ni dognalo. Menda se je zopet pojavil isti požarec, kakor lansko leto ob enakem času. Škoda je jako velika, ker so zgoreli nesrečnim posestnikom skoraj vsi prideški in nimajo prehrane za sebe in živino.

Naročila in vse dopise, ki jih pošiljate na Oglasni oddelk »Jutra«, ljubljana, Priloga 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi

Vse pristojbine je uparila li občan z naročilom, v cer in oglaševanje. Čekovni račun pošilja krajinca ljubljana, št. 1852.

Mali oglasi, ki služijo v parredovalno in ročaj na namena občinstva, vaka bareda 50 par. Najmanjši zvezek Dne 5. Pristojbina za šifro Dne 3.

Iskate, dopisovanja in oglaševanje ali reklamiranja uparjajo: vaka bareda 50 par. Najmanjši zvezek Dne 10. Pristojbina za šifro Dne 5.

Kam pa kam?

Domače klobase
svaže, pristne, dane ter vsako nadaljnjso soboto in nedeljo. Za obilni obisk se priporoča Jotko Jelača — Dolenjska cesta. 33537

Martinov večer
s plesom privedi slovensko tamburško društvo Krim v soboto, 12. t. m. v gostilni g. A. Steinerja na Opekarski cesti, Trnovo. Zadelek ob 14. ur. — Vstopnina prost. K obilni udeležbi najvpljudne vabi odbor. 34087

Martinovo veselico
s plesom privedi godbeno društvo »Gardaslo« v nedeljo, dne 13. nov. v gostilni »Amerika«, Trtaška cesta št. 3. 35016

Motorna vozila

Z avtobusom
prevažamo daljše vožnje za večje družbe do 24 oseb. Cena za km 1 Dina pro oseb. Naročila posreduje Pavel Stele, Poljska c. 3. 35071

Pouk

Konzervatorist
Marjan Lipovšek, Pred škofo 17/1, daje klavirski pouk. 34087-a

Akademik
instruira uspešno srednjošolske Zvezne kousar. Počasi na oglasni oddelk »Jutra« pod »Razpisje in vse«. 34088-a

Službe dobi

Trg. pomočnika
popolnoma izveščeno v delatni trgovini telekomunikacijske stroke, sprejme takoj trgovina Ivan Veselji v Ormožu. Plača po dogovoru. 34087

Trg. pomočnik
mlajši, mešane stroke, dobi službo s 1. jan. 1928. Manufakturni ima prednost. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34089

Trg. pomočnika
mlajša, takoj sprejmem v specializirani in delikatno trgovino. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Kavelja«. 34048

Gospodinja
bi boljša hiša, postena in pečna, katera ima dobro kuhinjo in malo dvorlj, dobi takoj službo gospodinjice v trgovski hiši. Ponudbe a navedbo dosedanjih služb, starosti in zahtev na oglasni oddelk »Jutra« pod »Cejla«. 34088

Žagarja

samo dobrega takoj sprejme za stalno k samici J. Hmelak, Oplotnica. 34024

Brivskega

pomočnika
večnega popolnoma tudi hbiti listar, ki se takoj ali decembra Tine Oblak, Škofja Loka 25. 34093

Brivskega

pomočnika
samo dobrega delavca ter perfektnega anduraja sprejme z dobro plačo Fran Novak v Mariboru. 35066

Gospodinja

samostojno in pridno, sprejme trgovska rodbina v Srbiji proti dobri plači. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Potega«. 35084

Prodajalka

za delikatno trgovino — izkušena posebej v kraljevini in narečnih, sprejmem takoj ali s 1. decembrom proti zelo dobri plači. Prosim samo za posredovanje v prvotni listi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra«. Istotam sprejem vajenka. 35085

Brivskega

pomočnika
mlajša in dobrega delavca sprejme po dogovoru takoj v stalno službo Jos. Rož, hrivce in lasinice v Brezicah. 34083

Lzurno pletilo

sprejemam takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35017

Pekovskega vajenca

ki bi imel stanovanje pri starših, sprejme pekarniški na Trtaški cesti 4. 35081

Tapetniškega

pomočnika
takoj sprejme Rudolf Radovan, Krekor trg št. 7. 35011

Žensko

35-45 let staro, pošteno in deljivo, ki zna kuhinjo in opravljati vsa hišna dela, sprejmem 20. t. m. v trajno službo. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 35090

Za kolodvorsko restavracijo

na železniški progi Zagreb-Sušak

potrebujem ooslovodjo

na procenat. Prednost imajo oženjeni, ki so že bili v takšnem nameščenju. Potrebna kavelja v gotovini Din 15.000. — Pisemne ponudbe na naslov: Zagreb 1, poštni predal šte 244.

Kontorista

senarskega, s perfektnim znanjem strokovnega in nemškega jezika, stenografije in strojepljiva, sprejemam v tovarno. Olferte s navedbo mesečne plače pod »Vestno« na oglasni oddelk »Jutra«. 34036

Indian

Big Chief — s prikolico, elektr. lučjo, Boechhora s kompletno opremo, izvršeno obratovanje, sadja, tipa, uslo volen, ugodno na prodaj. Cenjena vprašanja pod »Razpisje in vse« na oglasni oddelk »Jutra«. 34036

Prepisujem

in korektiram na lastnem stroju perfektno v hrv., nemškem in italijanskem jeziku. Ponudbe pod »Uspešna pisma« na oglasni oddelk »Jutra«. 34039

Šivilja

ki popravljajo tudi stare oblake, se pripravijo cenjenim damam. Ose niske. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34076

Šiviljo

boljšo, sprejemam za daljšo dobo na delu. Stanovanje in hrana v hiši. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35067

Potnike

agilne in inteligentne, za prodajo modernih pisarniških potrebščin, sprejemam v raznih krajih države. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Istredna m. Jivost pogoja«. 35033

Prvovrstna šivilja

se ponuje cenjenim damam — tudi na dom ali izven Ljubljane. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 34097

Boljša konfekcije

bi prevzel v delo večjo množico. Imam moderno delavnico in prvovrstne pomočnike. Za fino izvršitev jamlin, dotel sem v Parizu in bil tam edikovvan. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34033

Boljša šivilja

za perilo in obleke, gre živi na dom. Naslov pove oglasni oddelk »Jutra«. 35013

Službe išče

Trg. poslovodja
zeli premeniti službo — najraje na detelo. Ponudbe je poslati na oglasni oddelk »Jutra« pod »Zaneeljiv«. 34037

Prodajalka

mekane stroke, z dobrimi spričevaji. Zeli službo za takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34077

Cevlarski mojster

odličen modern obrtnik — prizvovalce (Herichter) in štepar šile službe v boljši delavnici ali vjem podjetju, samo za stalno delo. Naslov: A. Dimitrije, Sibeni, Fausta Vrančić 99. 34021

Šofer - mehanik

diploimiran, ki govori tudi francoski in francoščina. Sprejmem stalno službo. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Šofer 1935«. 34063

Prodajalka

agilna in dobra, ki je smotno samostojno vodila trgovino, zeli službo v specializirani galanterijski ali mešani trgovini. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Lepe ravnanje s strankami«. 34080

Strojepljiva

perfektna slov. stenografinja, s dvelotno prakso v ovratniški pisarni, zeli službo namembnosti v mestu ali na delu. Cenjena ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Strojepljiva 21«. 35001

Kot vajenec

želim vstopiti v hrivsko fotografiralsko ali svetlobno podjetje v mestu ali v vsi vmi, s vso ostrbo v hiši. Vstopni lahko s 1. decembra. Imam primerno veliko izobrazbo. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 34033

Manufakturni

hološtni stranč, žel primestni službo. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Dobro prodajalco 25«. 34033

Kuharica

pečna in poštena, s dobrimi spričevaji, zeli službo, najraje v kakem hotelu ali restavraciji. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35015

INKASO PRI PRIVATNIH STRANKAH

Izvršuje po svojih izveščanih inkasantih

ZAHTEVAJTE POGOJE.

KREDITNA ZADRUGA
DETAJLNIH TRGOVCEV
V LJUBLJANI,
Selenburgova ulica 7/1.

Skobelnik

(Hobellbank) dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe pod šifro »Skobelnik« na oglasni oddelk »Jutra«. 35004

10 akumulatorjev

za napajanje 110 voltov, kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35008

Perest

Hiša s trg. lokalom lep vrt, na prometni cesti, radi preselitve ugodno na prodaj. Pojasnila daje A. M. Pobrežje pri Mariboru. Cesta na Brezje št. 34090

Manjšo hišo

v sredini mesta, na Taboru ali Prulah kupim takoj. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Takoj kupim«. 34045

Hišo z gostilno

in majhnim posetvom, blizu Mengia ugodno prodam. Posetvo je pripravljeno za pokojnca, malga obratila ali trgovca. M. Hitar, Ljubljana, Selenburgova ul. št. 1. 34018

Pekarno

na delu, dobro dobo, a hišo in vsem inventarjem prodam. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Ča dobrem kraju«. 34073

Enonadstropno hišo

nov, mod sedim in vinarjem, v najpomembnejšem zrazav in solodnem kraju, tik kolodvorske Dolenjske Toplice, radi odhoda, prodam za 40.000 Din. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34054

Lokali

Prostor
primeren za skladišče ali delavnico, oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34019

Trgovino

s specializiranim blagom, dobro vpečeljivo, v sredini mesta oddam. Naslov pove oglasni oddelk »Jutra«. 35047

V najem

Gostilno
v manjšem mestu, na najlepšem prostoru, ob glavni cesti, pri cerkvi oddam s 1. decembrom. Stalva na posredovanje, elektrika. Potrebna osebna pravica. Reeni, kavelje zmocni reflektanti bres otrok naj se javijo pod »Gostilna 26« na oglasni oddelk »Jutra«. 34086

Sobe

Opremljeno sobico
s posebnim vzhodom in elektrifikacijo razsvetljavo oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34044

Soba

v visokem pritličju, s posebnim vzhodom in elektrifikacijo oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34097

Sostanovalca

sprejemam na Krakovski nasip št. 15. 35008

Soba

zelo in lepo, s posebnim vzhodom, v bližini bolnice oddam solidnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35068

Snažno sobico

preprosto, separirano s 2 posteljama oddam s 1. decembrom, s dobro domačo hrano, najraje dvema gospodoma. Naslov pove oglasni oddelk »Jutra«. 35000-a

Soba z 2 posteljama

oddam. Istotam sprejemam sostanovalca. Naslov pove oglasni oddelk »Jutra«. 34094

Veliko prazno sobo

takoj oddam v Rožni dolini VII/1. 34095

Prazno sobo

zelo in sredini mesta, — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34078

2 opremljeni sobi

s posebnim vzhodom, elektrifikacijo, tudi z vso domačo oprejo oddam na ležaj blizu Tabora ali kolodvorskega. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34013

Ooremljen sobo

prilagojeno, odda solidnemu gospodu s 15. Brežnik. Lovenčkova 19. 35019

AVTO RENAULT

najnovejši 6cilindrski model »Monasix« 18/27 HP., 4sedežni, torpedo, hitrost preko 90 km, poraba bencina 9 litrov na 100 km.

Najpripravljeni voz za naše ceste!
V luksuzni izdelavi Din 66.000.
Limosna Luxe Din 69.000.

Priporočljive in najbolj vpejane ostale tipe:
12/18 2sedežni osebni.
12/18 4sedežni osebni.
12/18 2sedežni pol tovorni za 400—500 kg.
22/36 4—5sedežni torpedo in
22/36 2sedežni poltovorni za 600—800 kg.
TOVORNI za 1200—1400 kg in za 2000 kg.
AVTOBUSI vseh vrst.

MOTORNE BRIZGALNE ZA GASILSKA DRUŠTVA

STUDEBAKER „ERSKINE“

6cilindrski, 4—5sedežni, najeleгантnejši sportni voz.

Pneumatika „Firestone“ „Michelin“

Zahtevajte ponudbe pri trdki

A. Lampret, Ljubljana,
Dunajska cesta 23. Telefon 2247.

Kdor plačuje takse in pristojbine

in uporablja taksi zakon in pravilnik nujno potrebuje dopolnila in spremembe k istemu.

Izala jih je Trgovna zadruga v Ljubljani in stanjo s poštno vred Din 9—

TOVARNIŠKO ZALOGO POHIŠTVA

priporoča za nakup in vabi na ogled

ANDRE KREGAR
ST. VID n. Ljubljano
nasproti kolodvoru
Vižmarje.
Zahtevajte cenik:

St. 31.247/27.
rel. IX.

Razpis dobave.

Mestna občina ljubljanska razpisuje za mestne režijske vožnje dobavo sledečih krmil; (franko skladišče Povšetova cesta št 8) in

C. Phillips Oppenheim:

Milijonar brez denarja

»Vsak ima svoje skrbi,« je vzdihnila ona. »Ne, kave pa nič nocoj, hvala lepa! Dobro veste, da si ne moreva privoščiti takega razkošja.«

Vdal se je v njeno voljo. Plačal je račun in šla sta. »To je bil poslednji večer, ko sva še smela zapravljati,« je rekla zunaj. »Nočem, da bi potrosili zame le belič, dokler ne najdete druge službe. Koliko denarja pa še imate?«

»Enajst šilingov in en penny in moja soba je plačana do prihodnje sobote.«

Zlezla sta na streho omnibusa, ki je vozil po Strandu na zapad. Nad njima se je sinjilo zvezdnato pomladno nebo in zrak je bil mil in mehak. Zdaj pa zdaj ju je dosegel val vonjave s cvetnih stojnic ob pločnikih. Peljala sta se mimo živo razsvetljenega luksuznega restorana, v katerem so veselo obedovale elegantne dvojice.

Frances je zdajci prišla spremljevalca za komolec. Njen obraz je postal trd. »Le kako je to, da smejo nemoteno uživati takšno življenje?« je vprašala malone srdito.

Ta izbruh ga je osupil. Zvedavo ji je pogledal v oči. »Bržkone se jim godi zato tako dobro, ker so si izbrale ženske prave moze, moze pa prave očete. Življenje je loterija, kaj hočemo!«

»Hujše od loterije — krivična hazardna igra je! Pogledite mene!« Prikimal je z izrazom poznavalca. »Tega se nikoli ne branim. Mislim, da je ni v teh lokalih ženske, ki bi jo rajši občudoval.«

Niti poklon je ni ganil. Njeno ogorčenje je le še naraslo. »Ne bodite neslani! Moja obleka je konfekcijska in ponošena, moji črevlji

so grdi. Premalo zaslužim, da bi se mogla lepiti, in vendar delam brez nehanja, odkar živim. Vedno sem bila marljiva in poštena. In zdaj si predstavite, kako grenka je spricho tega človeku misel, da bo vekomaj le izza plotu kradoma gledal v svet obilja!«

»Nihče ne ve, kaj še bo. Čudne stvari se dogajajo na svetu!« Potrto se je nasmehnila. »Nekaj vam res zavidam: to, da se vam nikoli ne stoji, kadar gledate tuje razkošje. In vendar mislim, da se vam je nekdanje bolj godilo.«

»Veliko bolj. Ali sem bil takrat srečnejši, pa ne vem.« Prijel jo je za roko. Frances se je nakremžila. »Že spet se pravljate, da bi klatili neumnosti!«

»Rad bi vam povedal, da ste najslajše dekle na svetu. Če je to neumnost, naj bo!«

Tisto noč je Bliss dobro spal. Drugo jutro še ni bil pozajtrkal, ko je dobil pnevmatično zalepko s pisavo Frances Claytonove. Odprl jo je in je čital: »Moj šef išče zasebnega šoferja — pravkar sem napisala oglas. Misel, da naj bi baš vi sprejeli to službo, mi ni prijetna, a vaših enajst šilingov bo kmalu porabljenih, kaj ne? Ime mojega šefa je Montague, njegova pisarna je na Norfolški cesti števil. 17. Morda se dogovorite z njim.«

Ze ob desetih je bil Bliss na licu mesta. V predsobju je našel dečaka, ki ga je nesramno premeril z očmi. »Mr. Montague ne utegne,« mu je dejal. »Kdo ste in kaj bi radi?«

Bliss je zapisal svoje ime na listek in je počakal. Stene predsobja so bile pokrite z gledališkimi listi in oglasi. Po nekaterih izmed njih je uganil, da je tverda Montague & Flibbert gledališka agencija. Tedajci so se odprla vrata. »Stopite noter, mladi mož!« je rekel nesramni dečak z milostljivim glasom.

Trenutek nato je stal Bliss pred svojim bodočim gospodarjem in

je z nezadovoljstvom opazil, da mu sedi Frances z odprto beležnico baš naproti. Montague je imel zaripel obraz, črne lase in črne obrvi. Oblečen je bil po najnovejši modi in ne brez okusa.

»Aha,« je dejal ljudmilo, »to je naš mladi človek, kaj?« Frances je pokimala Blissu. »Da. Moj prijatelj, ki sem vam priporočila o njem.«

Montague se je nasmehnil in blisnil z belimi zobmi. »Priporočilo gospodične Claytonove mi je zelo dragoceno. Nastavim vas za poizkušnjo. Dober gospodar vam bom in vaša plača bo obilna. Imel boste tri funte na mesec, a dajali mi boste račun. Evo vam moje posetnice! Pojdite z njo v Ellimanovo garažo na Endellovi cesti, spravite voz v red in bodite točno ob eni tukai. Popeljeta me na lunch in me nato počakate.«

Bliss je nastopil službo, čeprav s togoto v srcu. Ze v prvem trenutku je bil opazil nekaj takega, da se je komaj krotil. Mr. Montague, naveličan z najnovejših mikov svojih ostalih ženskih znanj, se je očitno potezal za naklonjenost drobcene strojepiske.

Nekega večera, ko je bil svoboden, je Bliss odkrito govoril s Frances Claytonovo. »Ko sem prišel davi po naročila,« je zagodrnjal, »vas je nesramnež lovil za roko. Najbolje bi bilo, da mu obo odpoveva službo.«

»To je lahko reči, prijatelj, a na žalost se poteza na tucate kiet za vsako službo, ki jih more le količkaj preživiti. Sami ste izkusili, kako je.«

»Če je taka, ostanem rajši brez službe. Kar gledati ne morem, kako vam ta razuzdanec vpričo mene nastavlja zanke. Ali ni danes besedičil o nekakšem nedeljskem izletu?«

»Oh, vsako nedeljo, odkar sem pri njem, me spravlja s seboj na izlet v Brightoen.«

Doma!

V delavnici in pisarni odpočijete noge edino v obutvi iz tkanine.

Za jesensko sezijo smo izgotovili naše čevlje iz žameta in lastina.

Ugodno se počutite le v taki obutvi, v kateri so kosti, mišice in živci pri vsakem gibu obvarovane pred utrujenjem.

DAME!

nosite doma, v delavnici in pisarni edino obutev iz žameta ali lastina, katero še nadalje prodajamo

za ceno Din 89.-

„JUNIPER“

zeleno francosko žganje z brinjevim ekstraktom je najboljšo sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, želodnim in lednim itd. Dobi se v vsaki apoteki, drogeriji in trgovini.

Glavna zaloga: **Vitomir Dolinšek**
AGENTURA „JUNIPER“
Celje, Gospodarska ulica št. 26

Trgovci zahtevajte enigras cene.

Rudarskega inženjerja

potrebuje premo govornik „JERMA“ za pomočnika direktorja.

Prednost imajo oni, ki so prakticali v rudnikih iz lijaske formacije.

Ponudbe na naslov:

„JERMA“ d. d., Beograd, Skopljanska ulica br. 3

Heinrich Wagner Trieste

Telegr.: Chimiwag, gegr. 1892
Telef. N. 22 — 86.

HELLESSENS

baterije za žepne svetilke
Dvojna cena
5-kratni čas gorenja
Gen. zastopstvo
VIKINK, Zagreb
Ulica Ban Jelačića br. 2.

Mast

svinsko, garantirano čisto, oddajam v vrčih od 20 kg. V posodah od 100 — 200 kg, in tudi 1/2 ali v celih vagonih. Zahtevajte ponudbe. Krajevni zastupniki naj se javijo.

Jaša Weinstein
Pančevo, Banat.

Import in eksport

surovin in kemikalij raznih vrst za papirnice, milarne, steklarne, usjarne, barvarne, tekstilne tvornice in tvornice barv. Posebne produkte: benzole, toluol, xulol, solventnaphtha, tce olje, surov in uskinasti naphthalin, karbolovo kislino, smole, loie itd. itd.

PLETILJO

prvovrstno moč

sprejemem za stalno.

Plačilni pogoji zelo ugodni. Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“

Kemično, higijensko čisti PUH za blazine

in ga tudi najcenejše nabavlja v naši državi edina moderno urejena tovarna perja za posteljino:

HOLENDER A.D.
FABRIKA PERJA SUBOTICA

zahtevajte
aš cenik
števil. 1

„Underwood“

pisalni stroj ima svetovni sloves, nad 2.000.000 strojev v prometu, nedosegljiv v trpežnosti in vsled tega najcenejši.

LUD. BARAGA, LJUBLJANA,
Selenburgova ulica števil. 6/1. 49 I. Telefon št. 2980

Močni pogrebni svet.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prelužno vest, da je naš dobri soprog, oče, brat in stric, svak in tast, gospod

Ivan Ženko

davčni uradnik

10. t. m. ob tričetrt na sedem zvečer po dolgi in mukepolni bolezni bogu vdano preminil.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v soboto, 12. t. m. ob pol štiri popoldne iz hiše žalosti, Gregorčičeva ulica 7, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 11. novembra 1927

Ana Ženko, soproga,
ing. Janko Ženko, sin